

Správa o činnosti útvary dohľadu nad finančným trhom

2021

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska 2022

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Elektronická verzia

www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Všetky práva vyhradené. Reprodukované na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja. Materiál bol prerokovaný v Bankovej rade NBS 29. 3. 2022.

Obsah

Úvod	4
Zhrnutie	5
1 Bankovníctvo	8
1.1 Zotavovanie bankového sektora a návrat k štandardnému ročnému hodnoteniu	8
1.2 Priority dohľadu zamerané na vývoj kľúčových rizík	11
1.3 Regulácia a metodika dohľadu reflektovala na nové trendy v bankovníctve	12
2 Poistovníctvo a dôchodkové sporenie	14
2.1 Priority dohľadu	14
2.2 Zmeny v oblasti poistenia a dôchodkového sporenia	18
3 Kapitálový trh a finančné sprostredkovanie	22
3.1 Reakcia na vplyvy pandémie COVID-19	22
3.2 Priority dohľadu sa nezmenili, distribúcia je naďalej jednou z hlavných tém	23
3.3 Zmeny v oblasti kapitálového trhu	25
3.4 Ďalšie dohľadové aktivity	26
4 Platobné služby, finančné technológie a inovácie	29
4.1 Prioritou dohľadu boli prístupnosť platobných účtov pre inovatívne tretie strany a bezpečnosť platobných služieb	29
4.2 NBS aktívne rozvíja inovačný ekosystém SR	30
4.3 Rozvoj registrov pre potreby dohľadu a pre verejnosť	31
5 Prierezové témy	33
5.1 Vplyv koronakrízy na ekonomiku postupne odznieva, makroprudenciálna politika sa viac zameriava na riziká v dlhodobejšom horizonte	33
5.2 Pokrok v zabezpečení riešiteľnosti krízových situácií	35
5.3 Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu	38
5.4 Problematika nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti	39
Zoznam tabuliek	55
Zoznam grafov, boxov a obrázkov	55

Úvod

Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom - 2021 prináša verejnosti pohľad na hlavné činnosti a priority útvaru dohľadu v danom roku.

Správa je zameraná len na najvýznamnejšie činnosti útvaru dohľadu a je pre lepšiu orientáciu čitateľa písaná menej formálnym štýlom. Oblasť ochrany finančných spotrebiteľov je predmetom samostatnej správy. Podrobné číselné a metodické informácie sú uvedené v prílohách.

Zhrnutie

Aj rok 2021 sa niesol v znamení pandémie. Dohľad NBS sa zamerlal hlavne na to, aby slovenský finančný sektor zostal stabilným a odolným. Riziká bezprostredne spojené s koronakrízou v priebehu roka postupne klesali.

V bankovom sektore sa dohľad zamerlal na dostatočnosť kapitálu, aby bola zabezpečená jeho odolnosť, a na stabilitu bánk. Kapitálovú vybavenosť bánk sa od začiatku pandémie podarilo sa zvýšiť o viac ako 800 mil. €, pričom kapitálová rezerva dosiahla 3,8 %. Výkonnosť bánk sa stabilizovala, zvyšuje sa však tlak na ich efektívnosť v prostredí nízkych úrokových sadzieb. Ročné hodnotenie bánk potvrdilo ich stabilitu, banky ustáli krízové obdobie a stabilizovali svoje podnikanie. Bankový dohľad sa vrátil k plnohodnotnému hodnoteniu bánk a opätovnému stanoveniu prudenciálnych požiadaviek. Možnosť požiadať o legislatívny odklad splátok úverov bola aktuálna počas celého roka. V reakcii na zvýšený objem úverov s odkladmi splátok zvýšil bankový dohľad intenzitu sledovania kreditného rizika a zaviedol špecifický zber údajov od bánk. NBS tiež urobila špecifickú analýzu životného cyklu úverov, pri ktorých bol schválený odklad splátok a potvrdila pokles bezprostredných rizík.

V rámci roka bola pozorovaná konsolidácia subjektov v jednotlivých sektoroch. V októbri došlo v rámci bankového sektora k definitívnemu zlúčeniu OTP banky Slovensko, a. s. a Československej obchodnej banky, a. s. Hoci uvedená transakcia výrazne neovplyvnila postavenie troch najväčších bánk na Slovensku, vytvárajú sa predpoklady pre postupnú koncentráciu bankového sektora. Trend transformácie akciových spoločností na pobočky poisťovní z iného členského štátu pokračoval aj v roku 2021, pričom došlo k transformácii spoločností Generali Poisťovňa, a. s. a UNIQA poisťovňa, a. s., čím NBS z tohto dôvodu už nevykonáva nad týmito spoločnosťami dohľad v plnom rozsahu. Rovnako z dôvodu transformačných zmien nastal rebranding aj v sektore dôchodkového sporenia. V novembri došlo k prevodu aktív z Národného centrálného depozitára cenných papierov, a. s. na Centrálny depozitár cenných papierov, a. s., čím sa zavřil proces konsolidácie centrálnych depozitárov v SR.

V oblasti dohľadu nad poisťovňami pokračovali zisťovania vplyvu pandémie na sektor. NBS odporučila poisťovňam prehodnotiť výplatu dividend zo zisku za rok 2020. Posledný odhad poisťovní nepreukázal výrazné zhoršenie solventnosti a finančnej pozície poisťovní. V rámci regulácie sa NBS sústredila najmä na riešenie problematických oblastí PZP. Úpravy sa týkali najmä aplikácie systému bonus/malus, sankčného systému v prípade chýbajúceho PZP a náhrady nemajetkovej ujmy z PZP.

Dohľad nad oblasťou dôchodkového sporenia sa v prvom rade sústredil na snahu reformovať I. a II. pilier. NBS presadzuje ústavné zakotvenie základných princípov dôchodkového systému, predovšetkým z pohľadu ochrany dlhodobej

udržateľnosti verejných financií, ako aj fiškálnej politiky a ochrany sporiteľov v starobnom dôchodkovom sporení.

V oblasti finančného sprostredkovania NBS registrovala zvýšené množstvo otázok na možnosť alebo regulárnosť jeho vykonávania v prípade osobného bankrotu. Spolu s MF SR sa zhodla na tom, že fyzické osoby, ktoré nevedia riadiť svoje financie a je na ich majetok vyhlásený konkurz, nemôžu riadiť iným ľuďom ako riadiť svoje financie.

Regulácia v oblasti kapitálového trhu sa zamerala na revidovanie pravidiel investovania do realitných fondov a dohľadový benchmark k podnikovým dlhopisom. Uvoľnili sa niektoré pravidlá pre investovanie do realitných spoločností, rozšírili sa prípustné právne formy realitných spoločností, upravili sa pravidlá pre poskytovanie a prijímanie pôžičiek v realitných fondoch a umožnilo sa nastavenie politiky vydávania a vyplácania podielových listov. NBS usmernila distribútorov a predajcov pri predaji podnikových dlhopisov retailovým klientom. Podnikové dlhopisy síce považuje za legitímny nástroj financovania obchodných spoločností, avšak vo všeobecnosti za rizikovú investíciu pre retailového klienta.

Aj napriek pandémie NBS intenzívne pracovala na podpore inovácií a fintechu. Pripravoval sa regulačný sandbox - platforma, ktorá umožňuje účastníkovi na základe konzultácií s NBS nastaviť finančnú inováciu v súlade s reguláciou a prakticky si ju otestovať na reálnych klientoch na slovenskom finančnom trhu. V oblasti platobných služieb pokračovalo preverovanie stavu implementácie uplatňovania silnej autentifikácie klientov bankami na Slovensku. Zvýšil sa objem takto vykonávaných transakcií, ako aj podiel obchodníkov umožňujúcich ju vykonať a poklesol objem nezrealizovaných transakcií. Na druhej strane však mierne vzrástol podiel podvodných transakcií na ich celkovom počte.

NBS je vzhľadom na silný finančný cyklus pomerne aktívna v oblasti makroprudenciálnej politiky. Urobila viacero detailných analýz zameraných na hlbšie pochopenie rastu úverov a možných rizík, ako aj na trh rezidenčných nehnuteľností. Analýzy boli postavené najmä na hodnotení finančnej situácie individuálnych klientov v portfóliách bánk. Detailne sa tiež analyzoval vývoj v podnikovom sektore a možný vplyv výpadku dodávok tovarov a rastúcich cien energií, ktorým podniky čelili koncom roka. Dôležitým vstupom pre výkon makroprudenciálnej politiky bol model na dekompozíciu rastu úverov, vytvorený na odbore výskumu. V priebehu roka NBS štyrikrát rozhodovala o výške proticyklického kapitálového vankúša, jeho ďalšie znižovanie však nebolo potrebné. Finančný a ekonomický cyklus sa počas roka 2021 začal pomaly otáčať, začalo sa tiež zvyšovať riziko tvorby nerovnováh. NBS preto nevyklúčila možnosť zvýšenia miery proticyklického kapitálového vankúša v ďalšom období.

Spolu s bankami sa dosiahol ďalší pokrok v zabezpečení riešiteľnosti ich prípadnej krízovej situácie. Vyvinula sa nová verzia podrobného manuálu

použitia nástroja kapitalizácie počas krízy. Banky sa prvýkrát venovali aj zhodnoteniu svojej likviditnej pozície v prípade krízovej situácie. Pomocou rôznych typov oprávnených nástrojov sa snažili kontinuálne naplňať stanovenú výšku MREL. Rámec riešenia krízových situácií sa rozširuje aj na iné sektory okrem bankovníctva - kompetencie Rady pre riešenie krízových situácií sa rozšíria tak, aby sa stala aj orgánom zodpovedným za riešenie krízových situácií centrálnych protistrán.

Novým trendom aj pri riadení bánk a ich dohliadaní sa stáva zohľadnenie environmentálnych, sociálnych a správnych rizík. NBS v rámci vykonávaného dohľadu sleduje dodržiavanie nových pravidiel, ktorých cieľom je zvýšenie transparentnosti v súvislosti so začlenením rizík ohrozujúcich udržateľnosť.

1 Bankovníctvo

1.1 Zotavovanie bankového sektora a návrat k štandardnému ročnému hodnoteniu

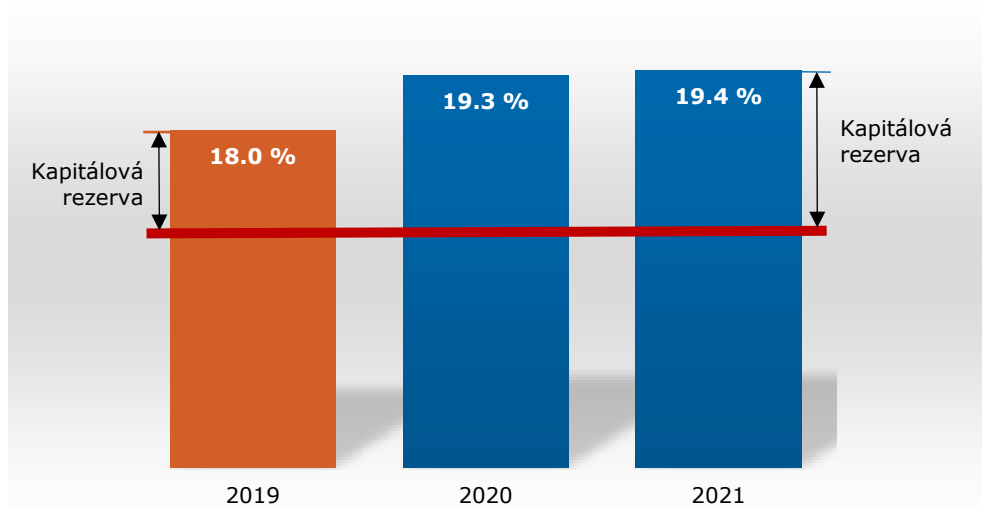
Kapitálová primeranosť bánk sa posilnila

Neistota ohľadom ďalšieho vývoja pandémie a jej vplyvu na ekonomiku vyústila začiatkom roka 2021 do prijatia odporúčania NBS o distribúcii vlastných zdrojov a zisku bankami. Distribúcia zisku, inak povedané dividendová politika, bola s každou bankou detailne diskutovaná a analyzovaná, pre najväčšie banky na úrovni spoločných dohľadových tímov ECB a NBS. Bankový dohľad v týchto analýzach zohľadňoval nielen aktuálny stav kapitálu každej banky, ale aj ich kapitálové plány, odhady vývoja rizík, dividendovú politiku materských spoločností, obchodné plány ako aj stav plnenia požiadaviek z rezolúcie.

Komplexným posúdením dividendových politík bankovým dohľadom a zodpovedným prístupom bánk sa podarilo zvýšiť kapitálovú vybavenosť o ďalších 300 mil. €. Celkovo sa od začiatku pandémie zvýšil kapitál o viac ako 800 mil. €. Kapitálová primeranosť bankového sektora preto počas roka 2021 ďalej posilnila o 0,1 %. Tieto skutočnosti výrazne prispeli k zvyšovaniu kapitálovej rezervy bánk, ktorá bola ku koncu roka 2021 na úrovni 3,8 %.

Graf 1 Kapitálová primeranosť bankového sektora

(%)

Zdroj: NBS

Výkonnosť bánk sa stabilizovala, tlak na efektívnosť sa v prostredí nízkych úrokových sadzieb zvyšuje

Výkonnosť bánk sa v roku 2021 stabilizovala, keď hospodársky výsledok bánk po zdanení výrazne presiahol úroveň roka 2020. Celkovo zisk sektora k decembru 2021 medziročne vzrástol o 57 %, pričom v dynamike jednotlivých bánk možno pozorovať výrazné rozdiely. V porovnaní s predpandemickým rokom 2019 bol zisk bankového sektora vyšší o 16 %. Hlavným pozitívnym príspevkom v roku 2021 bolo zrušenie povinnosti platiť bankový odvod, ako aj nižšia tvorba opravných položiek oproti pandemickému obdobiu roka 2020. Zrušenie povinnosti platenia bankového odvodu výrazne skresľuje aktuálnu výkonnosť bankového sektora. Pri abstrahovaní vplyvu bankového odvodu by výsledok roka 2021 nepatril za ostatné roky medzi tie najvyššie.

Čistý úrokový výnos v prostredí nízkych úrokových sadzieb naďalej medziročne klesá. Napriek trendu rastúcich výnosov z poplatkov sú slovenské banky orientujúce sa na tradičný model bankovníctva naďalej pod tlakom na efektívnosť pri výkone svojich činností. V priebehu roka 2021 bol u vybraných bánk zaznamenaný postupný nárast objemu cielených dlhodobých refinančných operácií (TLTRO III), preto je možné očakávať zintenzívnenie ich pozitívneho medziročného vplyvu na ziskovosť sektora.

V hodnotení obchodného modelu bánk v roku 2021 dohľad detailnejšie posudzoval cenové politiky bánk, ako aj spôsob riadenia a vnútornú alokáciu zdrojov a nákladov. Metodika hodnotenia obchodného modelu bola aktualizovaná o pohľad do budúcnosti (forward-looking view). Hodnotenie dohľadom potvrdilo pokračujúci trend obtiažnosti dosahovania výnosu, v dôsledku čoho sú banky nútené zefektívňovať spôsob realizácie obchodných zámerov. Kompenzácia klesajúceho úrokového príjmu sa prejavuje zvyšovaním zisku z obchodovania ako aj rastúcimi výnosmi z poplatkov. Zároveň je badateľná stúpajúca váha cross-sellingových služieb, výrazný presun obsluhy klientov do digitálneho prostredia a optimalizácie pobočkovej siete.

Problémové úvery ostávajú na veľmi dobrých hodnotách v rámci EÚ

Možnosť požiadať o legislatívny odklad splátok úverov bola ponechaná počas celého roka 2021. Legislatívne odklady splátok zaznamenali v prvých mesiacoch po ich zavedení obrovský záujem tak u retailových klientov ako aj u malých a stredných podnikateľov. Objem úverov s poskytnutým legislatívnym odkladom splátok kulminoval v marci 2021 na úrovni takmer 6 mld. €. Popri odkladoch splátok boli pre zmiernenie vplyvov pandémie pre klientov z podnikateľského prostredia vytvorené aj schémy štátnej pomoci vo forme záruk štátu v prospech veriteľa. Ku koncu roka 2021 bola takáto forma pomoci poskytnutá pre vyše 11-tis. klientov a v objeme približne 1 mld. € úverov.

V reakcii na zvýšený objem úverov s odkladmi splátok zvýšil bankový dohľad intenzitu sledovania kreditného rizika bánk. Po diskusii so

Slovenskou bankovou asociáciou zaviedol bankový dohľad začiatkom roka 2021 špecifický zber údajov od bánk. Tieto údaje slúžili k detailnému monitoringu a analýze kreditnej kvality úverov po odklade splátok. Dohľad sledoval najmä trendy vývoja objemu a podielu úverov s omeškaním v splácaní, zlyhaných úverov, či úverov so znovu poskytnutým odkladom splátok.

Banky ústretovo riešili problémy klientov so splácaním po ukončení legislatívneho odkladu splátok. Táto skutočnosť sa odzrkadlila na raste podielu úverov so znovu poskytnutým odkladom splátok. Najvýraznejšie je to badať u spotrebiteľských úverov, kde tento podiel dosiahol takmer 10 %. V priebehu roka 2021 bol pozorovaný postupne narastajúci podiel omeškaných a zlyhaných úverov s ukončeným legislatívnym odkladom splátok. Vyššie úrovne vykázali spotrebiteľské úvery, nižšie úrovne úvery malým podnikateľom a úvery zabezpečené nehnuteľnosťou na bývanie. Berúc do úvahy nízky percentuálny podiel úverov s legislatívnym odkladom splátok na celkovom úverovom portfóliu bánk (približne po 10 % v jednotlivých sledovaných sub-portfóliách), tak tento vývoj nateraz nepredstavuje zvýšené riziko zhoršenia kreditného rizika v bankovom sektore.

Banky vykázali poklesy úrovne problémových úverov, čo bolo dosiahnuté aktívnym predajom zlyhaných pohľadávok z portfólií bánk. Pozitívne ovplyvnila klesajúce podiely aj štátnymi opatreniami podporená produkcia úverovania. Celková riziková situácia úverovania je na slovenskom bankovom trhu stabilná, dlhodobo na nízkych hodnotách, dokonca podiel problémových úverov mierne klesá a je pod úrovňou hodnoty vypočítanej za celú EÚ.

Ročné hodnotenie bánk potvrdilo ich stabilitu

Rizikový profil bánk je dlhodobo stabilný. V roku 2020, keď sa začala pandémia, vykonal bankový dohľad ročné hodnotenie bánk dohľadom s využitím pragmatického prístupu s väčším dôrazom na sledovanie oblastí najviac ovplyvnených pandémiou. Rok 2021 bol návratom k plnohodnotnému hodnoteniu bánk a opätovnému stanoveniu prudenciálnych požiadaviek v plnom rozsahu. Úroveň rizika hlavných elementov, ktorými sú obchodný model, vnútorné riadenie, kapitál a likvidita bola u väčšiny bánk v nízkom a stredne nízkom pásme.

Kapitálové požiadavky vo vzťahu k základným rizikám sa v skupine významných bánk od predchádzajúcich období neodlišovali, avšak v prípade skupiny menej významných bánk došlo k ich zvýšeniu. Uvedená skutočnosť súvisí s identifikovanými nedostatkami v oblasti vnútorného riadenia bánk s prepojením na obchodný model.

Na základe aktualizovanej metodiky stresového testovania ECB a následného prepojenia výsledkov materskej a dcérskej banky dohľad určil odporúčanie na kapitál z Piliera 2 (P2G – Pillar 2 guidance).

Hodnotenie bánk dohľadom v roku 2021 potvrdilo, že banky ustáli krízové obdobie a stabilizovali svoje podnikanie. Tlak prostredia nízkych úrokových

sadzieb, vysokej konkurencie na trhu úverov a pokračujúcich požiadaviek na reguláciu núti banky naďalej hľadať spôsob ako udržať a zlepšovať svoj obchodný model v náročnom trhovom prostredí.

1.2 Priority dohľadu zamerané na vývoj kľúčových rizík

Priority jednotného mechanizmu dohľadu

Každoročné určovanie priorít dohľadu je dôležitým mechanizmom koordinovania činnosti bankového dohľadu v rámci jednotného mechanizmu dohľadu (Single Supervisory Mechanism – SSM). Pri stanovovaní priorít jednotného mechanizmu dohľadu na rok 2021 sa vychádzalo podobne ako v minulých rokoch z hodnotenia kľúčových rizík a slabých miest, ktorým dohliadané inštitúcie čelia v aktuálnom hospodárskom, regulačnom a dohľadovom prostredí. Nie je žiadnou novinkou, že prebiehajúca pandémia COVID-19 naďalej vplýva na reálnu ekonomiku a preveruje odolnosť bánk, pričom jej celkový vplyv v krátkodobom až strednodobom horizonte nie je možné s istotou odhadnúť.

Bankový dohľad ECB sústredil dohľadové aktivity SSM na štyri prioritné oblasti, významne ovplyvnené súčasnou pandémiou.

Obrázok 1 Priority SSM na rok 2021

Zdroj: NBS

Určené priority SSM boli pretavené do plánu dohľadov SSM a NBS vo forme kampaní zameraných na kreditné riziko, na udržateľnosť obchodného modelu a ziskovosti. Pokračovalo sa aj v kampani na interné procesy hodnotenia kapitálovej primeranosti (ICAAP) začatej v roku 2020. V oblasti preverovania interných modelov rezonoval termín na implementáciu zmien v rámci [IRB Repair programu](#)¹ Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) spolu s vyhodnotením nápravných opatrení z cieleného hodnotenia interných modelov (TRIM) a zmien definície zlyhania. Vzhľadom na pretrvávajúcu pandémiu a obmedzenia zamestnanci bankového dohľadu a dohliadaných bánk naďalej pri výkone dohľadu na mieste flexibilným prístupom využívali prostriedky na vzdialenú

¹ Program na opravu interných modelov používaných na výpočet kapitálovej požiadavky pre kreditné riziko v rámci prístupu interných ratingov (Internal Ratings Based (IRB) approach).

komunikáciu. Touto formou bolo vykonaných 7 preverení interných modelov používaných na výpočet kapitálovej požiadavky, z toho 6 na kreditné riziko a 1 na tržové riziko, pričom v 3 prípadoch boli preverenia interných modelov vykonané priamo vo významných bankách so sídlom na území SR a v 1 prípade v materskej spoločnosti banky so sídlom na území SR. Celkovo sa bankový dohľad zúčastnil 7 medzinárodných dohľadov vo významných bankách, taktiež vykonal 2 dohľady na mieste a horizontálne plošné preverenie aplikovania tzv. „[Dear CEO letter](#)“ ohľadom identifikácie a merania kreditného rizika v kontexte pandémie v menej významných bankách so sídlom na území SR a 3 dohľady na mieste v pobočkách zahraničných bánk, zamerané na preverenie nastavenia systémov pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti.

Zlúčenie Československej obchodnej banky, a. s. a OTP Banky Slovensko, a. s. prispelo ku konsolidácii bankového sektora

V nadväznosti na akvizíciu OTP banky Slovensko, a. s. belgickou KBC Group N.V. v priebehu roka 2020, došlo 1. októbra 2021 k definitívnemu zlúčeniu OTP banky Slovensko, a. s. a Československej obchodnej banky, a. s. Hlavným motívom akvizície a následného zlúčenia je ambícia ďalšieho rastu Československej obchodnej banky, a. s. Uvedená transakcia neovplyvnila výrazne postavenie troch najväčších bánk na Slovensku.

Silná konkurencia na trhu ako aj vysoká koncentrácia troch najväčších bánk vytvárajú ďalšie predpoklady pre postupnú koncentráciu bankového sektora.

1.3 Regulácia a metodika dohľadu reflektovala na nové trendy v bankovníctve

Prechod z papierovej formy konaní na elektronickú formu

Digitalizácia prebiehajúca naprieč celým finančným trhom ako aj neustály prílev nových inovácií vytvoril priestor pre zefektívnenie a zjednodušenie procesov SSM pod vedením ECB. Dotklo sa to aj procesu vedenia SSM konaní. Cieľom bolo odbremenit' banky od administratívnej záťaže spojenjej s podávaním žiadostí a ich dopĺňaním v papierovej forme, znížiť časovú stratu súvisiacu s doručovaním listín v papierovej forme, zefektívniť interakciu medzi bankami a orgánmi dohľadu ako aj zvýšiť transparentnosť SSM konaní.

Začiatkom roka 2021 ECB v spolupráci s národnými orgánmi dohľadu, vrátane NBS, spustila digitálnu komunikačnú platformu – IMAS Portal. Vďaka nej majú banky ako aj tretie strany možnosť priamo a v rovnakom čase komunikovať s oboma orgánmi dohľadu – NBS aj ECB - v rámci určitých typov SSM konaní.

Využívanie IMAS Portalu je na dobrovoľnej báze. Slovenská úprava umožňuje bankám výber, či podajú žiadosť elektronicky cez IMAS Portal alebo naďalej zotrvať v podávaní žiadostí v papierovej forme.

IMAS Portal funguje na princípe užívateľských účtov. Pre získanie prístupu do IMAS Portalu je potrebné si aktivovať užívateľský účet vykonaním registrácie. Postup a informácie k registrácii sú dostupné na [webovej stránke ECB pre bankový dohľad](#).

Ako prvý druh SSM konania, ktorý bol spustený v IMAS Portale, bolo FAP konanie, a to výlučne pre významné banky. Postupne sa IMAS Portal dopĺňa aj o ďalšie konania a rozširuje o ďalších účastníkov konania – menej významné banky a tretie osoby. Aktuálne je možné prostredníctvom neho podať žiadosť vo veci nadobúdania alebo ďalšieho zvyšovania kvalifikovaných účastí alebo oznamovania notifikácií, tzv. passporting.

Úprava pravidiel pre kryté dlhopisy

Jednou z hlavných priorít MF SR a NBS v roku 2021 bola transpozícia smernice o krytých dlhopisoch do zákona o bankách. Smernicou sa harmonizuje európsky trh s krytými dlhopismi, ktoré majú patriť medzi hlavné finančné nástroje na oživenie ekonomiky v EÚ v post-covidovom období, ako aj v programe obnovy – next generation.

Na slovenský bankový trh prináša nové typy programov krytých dlhopisov, čím sa bankám, emitujúcim kryté dlhopisy, otvárajú nové obchodné príležitosti a diverzifikácia rizík. Emitenti (banky) budú môcť vydávať kryté dlhopisy zabezpečené aj podkladovými aktívami, ktoré doteraz nebolo možné používať. Na druhej strane sa investorom posilňuje ochrana v podobe nových pravidiel pre dohľad nad krytými dlhopismi ako aj pre transparentnosť, v dôsledku čoho budú mať k dispozícii pravidelnejšie a detailnejšie informácie o vývoji a stave ich investícií.

2 Poistovníctvo a dôchodkové sporenie

2.1 Priority dohľadu

Pandémia COVID-19 a jej vplyvy

Úvod roka 2021 sa niesol v znamení sprísňovania protipandemických opatrení v dôsledku zhoršujúcej sa epidemickej situácie, čo však nemalo významný vplyv na činnosť dohľadu nad poisťovníctvom a dôchodkovým sporením. Druhá vlna pandémie a s tým súvisiace uzavretie ekonomiky a zníženie mobility presmerovali činnosť poisťovní, DSS a DDS do bezpečného online priestoru a dohľadové aktivity NBS sa sústredili na dohľad na diaľku. Priority dohľadu ostali zachované, pokračoval pravidelný monitoring dohliadaných subjektov zameraný na vývoj finančných ukazovateľov, likviditu, prevádzkyschopnosť aj komunikáciu so svojimi klientmi.

Zisťovania vplyvu pandémie COVID-19 na poisťovací sektor pokračovali aj v roku 2021. NBS zaslala poisťovniam na začiatku roka list s odporúčením prehodnotiť výplatu dividend zo zisku za rok 2020.

NBS pokračovala s monitoringom odhadu vplyvu pandémie na základné finančné ukazovatele a solventnosť poisťovní v porovnaní s plánom ku koncu roka aj v roku 2021. Tento odhad vplyvu pandémie na koncoročné ukazovatele poisťovne aktualizovali pravidelne, na štvrťročnej báze. Posledný odhad poisťovní nepreukázal ani v roku 2021 výrazné zhoršenie solventnostnej a finančnej pozície poisťovní na slovenskom trhu v dôsledku pandémie COVID-19. Žiadna z dohliadaných poisťovní vo svojich odhadoch nevykázala riziko poklesu ukazovateľa solventnosti pod 100 %.

Taktiež monitoring likvidity iniciovaný EIOPA pokračoval aj v roku 2021. Vybrané poisťovne boli požiadané o zaslanie informácií k vývoju a ukazovateľom likvidity. Frekvencia vykazovania bola odlišná oproti minulému roku, a to na štvrťročnej báze, z ktorej NBS vyhodnotila úroveň likvidných zdrojov vybraných poisťovní ako dostačujúcu. Monitoring likvidity za poisťový sektor bude pokračovať aj ďalšie dva roky, ale už len na ročnej báze.

V sektore dôchodkového sporenia sa NBS zamerala predovšetkým na výzvy, ktoré v DSS a DDS mohli v súvislosti s možnými scenármi vývoja COVID-19 nastať s cieľom zachovania fungovania biznis procesov a zabezpečenia ochrany práv sporiteľov, účastníkov a poberateľov dávok. V máji 2021 NBS pristúpila po dohode s dohliadanými subjektmi k zrušeniu povinností poskytovať mimoriadne informácie a údaje na účely dohľadu. Dôvodom zrušenia monitorovacej povinnosti bola zlepšujúca sa situácia na finančných trhoch aj situácia v spoločnosti spojená s pandemiou.

V čase uvoľnenia pandemických opatrení v druhej polovici roka 2021 NBS vykonala dva dohľady na mieste zamerané na kontrolu procesov a interného riadenia v spojení s dodržiavaním pravidiel v oblasti AML. Vzhľadom na situáciu boli pri výkone dohľadu využité prostriedky na vzdialenú komunikáciu. Účasť zamestnancov dohliadaného subjektu na stretnutiach prostredníctvom elektronických a komunikačných prostriedkov vrátane poskytovania súčinnosti bola rovnocenná s bežným režimom dohľadu.

NBS priebežne preverovala a vyhodnocovala fungovanie DSS a DDS vrátane plnenia kapitálových požiadaviek. Nemožno konštatovať, že pandémia COVID-19 finančné zdravie správcov neovplyvnila a neodrazila sa aj na výkonnosti fondov. Subjekty však ostali stabilné a s krízou spôsobenou pandémiou sa zodpovednou politikou a obozretným prístupom dokázali veľmi dobre vysporiadať. Finančná pozícia správcov, hospodársky výsledok, či peňažné toky budú aj v ďalších obdobiach odzrkadľovať vývoj ekonomickej a pandemickej situácie nielen na Slovenku ale aj vo svete.

Dohliadané subjekty sa i naďalej riadili implementovanými opatreniami na zamedzenie šírenia COVID-19 a v priebehu roka 2021 ich upravovali v súlade s platnými predpismi. Klienti nepocítili obmedzenia v kvalite poskytovanej starostlivosti. Spoločnosti pritom museli zareagovať na výzvy, ktoré infraštruktúrne, kybernetické, zamestnanecké, prevádzkové a komunikačné riziká so sebou priniesli.

Dohľad za oblasť investícií

NBS začala s dohľadom na diaľku za oblasť investícií (Prudent Person Principle). Vzhľadom na obšírnosť problematiky bude dohľad na diaľku pokračovať aj v nasledujúcom roku.

Zámerom NBS je vykonať dohľad pre danú oblasť u vybraných dohliadaných poisťovní na trhu v záujme získania prehľadu o zaradení investičnej činnosti v rámci organizačnej štruktúry poisťovní ako aj o spôsobe vykonávania investičnej činnosti (interne alebo zverením na inú osobu). NBS sa pri dohľade zameriava hlavne na analýzu aktív kryjúcich technické rezervy z pohľadu kategórií aktív, do ktorých poisťovne investujú, ich limitov, diverzifikácie, stupňa kreditnej kvality, oceňovania a neštandardných operácií a či sa prostriedky technických rezerv investujú spôsobom primeraným povahe a trvaniu poisťných záväzkov poisťovní. Potreba preveriť odbornú spôsobilosť osôb zodpovedných za oblasť investovania vyplynula zo skutočnosti, že tieto osoby nepatria medzi kľúčové osoby v rámci systému správy a riadenia poisťovní.

Transformácia spoločností

Štruktúrnymi zmenami na poisťnom trhu NBS už nevykonáva finančný dohľad nad významnou časťou poisťného trhu (15 % životného poistenia a 22 % neživotného poistenia). Trend transformácie akciových spoločností na pobočky poisťovní z iného členského štátu pokračoval aj v roku 2021, pričom

došlo k transformácii spoločností Generali Poist'ovňa, a. s. a UNIQA poist'ovňa, a. s. NBS z tohto dôvodu už nevykonáva dohľad v plnom rozsahu nad dvoma významnými hráčmi na poistnom trhu. Zároveň došlo k odpredaju jednej univerzálnej poist'ovne (Poštová poist'ovňa, a. s.) a v roku 2021 svoju činnosť zahájila nová poist'ovňa v oblasti životného poistenia (PARTNERS poist'ovňa, a. s.).

Počas roka 2021 nastal rebranding z dôvodu transformačných zmien aj v sektore dôchodkového sporenia. Od polovice januára 2021 DSS a DDS pod značkou AXA už fungujú pod skupinou UNIQA. Tieto zmeny boli výsledkom akvizície podnikateľských aktivít skupiny AXA na Slovensku zo strany skupiny UNIQA Insurance Group. V súvislosti s repositioningom značiek Poštová banka a 365.bank sa od polovice roka DSS Poštovej banky transformovala na spoločnosť 365.life. Zmeny nastali aj v akcionárskej štruktúre spoločnosti VÚB Generali DSS prevodom podielu na spoločnosť Generali Česká pojišťovna, a. s.

Pretrvávajúci konkurenčný boj v PZP

V roku 2021 NBS pokračovala v rozšírenom reportingu, zameranom na PZP. Reporting bol odporučený 6 poist'ovňami a jednej pobočke poist'ovne z iného členského štátu, ktoré počas dohľadu na diaľku v rokoch 2019 - 2020 nedosiahli dostatočnosť poistného.

Rozsahom tohto reportingu bola polročná správa o pokroku pri prijímaní opatrení navrhnutých poist'ovňami a ich vplyve vrátane aktuálnych sadzieb PZP v členení na jednotlivé tarifné skupiny, používané danou spoločnosťou a ročne po skončení príslušného roka aj prepočet škodovosti a kombinovaného ukazovateľa podľa metodického usmernenia č. 3/2020 vrátane použitých podkladových údajov.

V priebehu roka 2021 sa pozorovalo zlepšenie v oblasti škodovosti a kombinovaného ukazovateľa v PZP, ktorý bol však ovplyvnený aj obmedzením mobility obyvateľov v súvislosti s pandemiou. Pozitívny vplyv mala aj komunikácia NBS s jednotlivými poist'ovňami a skutočnosť, že poist'ovne sú kvôli rozšírenému reportingu pod určitým tlakom, aby prijímali opatrenia smerujúce k dostatočnosti poistného. Útvar dohľadu bude pokračovať v dohľade na diaľku aj v ďalšom období a následne vyhodnotí vývoj v oblasti PZP po predložení ročného rozšíreného reportingu za rok 2021.

Dohľad nad produktmi a ich správou v poistovníctve

NBS pokračovala v roku 2021 v monitoringu nastavenia vnútorných procesov poist'ovní, v súvislosti s praktickou implementáciou pravidiel správy produktov, dohľadu nad produktmi a distribúciou poistenia. Požiadavky na dohľad a správu produktov (POG), ktoré zaviedla smernica IDD, sa zameriavajú na zabezpečenie, aby záujmy finančných spotrebiteľov boli prvoradé z hľadiska významnosti počas celého životného cyklu produktov finančných inštitúcií - od ich navrhovania až po ich distribúciu. V nadväznosti na prijaté odporúčania sa bude NBS zameriavať v roku 2022 na to, ako poist'ovne

a distribútori poistenia zabezpečujú procesy navrhovania, schvaľovania a distribúcie produktov s primeranými nastaveniami cieľových trhov, testovaním produktov a nastavením adekvátnych distribučných stratégií. Uvedené je nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby záujmy finančných spotrebiteľov mali prvoradý význam už pri navrhovaní produktu aj počas jeho životného cyklu, vrátane distribúcie.

Nové informačné dokumenty pre sporiteľov pod drobnohľadom NBS

V záujme vyššej informovanosti sporiteľov a záujemcov o sporenie v II. pilieri sa s účinnosťou od 1. januára 2021 uplatňuje nová podoba výpisov z osobného dôchodkového účtu a nová podoba kľúčových informácií. S cieľom zabezpečiť poskytovanie aktuálnych a správnych informácií boli v nadväznosti na legislatívne zmeny v priebehu roka 2021 vykonané dva tematické dohľady na diaľku.

Prvý tematický dohľad sa zameril na nový informačný dokument, ktorým sú kľúčové informácie o dôchodkovom fonde. Povinnosť vypracovať kľúčové informácie vyplynula DSS z legislatívnej úpravy zameranej na efektívnejšie a názornejšie sprostredkovanie informácií o dôchodkových fondoch, o ich zameraní a rizikách pre potenciálnych klientov s cieľom pomôcť klientom prijať lepšie investičné rozhodnutie. Kľúčové informácie boli prvýkrát zostavené za všetkých 17 dôchodkových fondov k 1. januáru 2021. Cieľom dohľadu NBS bolo v prvom rade preveriť náležitosti obsahu, formy a štruktúry kľúčových informácií a zároveň overiť správnosť výpočtu rizík spojených s investovaním do dôchodkových fondov, prognózovanej hodnoty nasporenej sumy, predpokladaného zhodnotenia majetku v dôchodkových fondoch a výšky odplát a nákladov. Dohľadom neboli zistené významnejšie nedostatky.

Nové ročné výpisy z osobných dôchodkových účtov vybraných sporiteľov k 31. decembru 2020 boli predmetom druhého tematického dohľadu vo všetkých DSS. Pre zabezpečenie vysokej miery transparentnosti sa ustanovil jednotný vzor výpisu z osobného dôchodkového účtu sporiteľa s novým prehľadnejším obsahom, vrátane novinky v podobe uvádzania prognózy predpokladaného dôchodku a vplyvu inflácie na hodnotu úspor. Nový informačný dokument má uľahčiť sporiteľom porovnanie zvolenej investičnej stratégie a motivovať ich zaujímať sa o svoje dôchodkové úspory. Cieľom dohľadu bolo preveriť náležitosti výpisu z osobného dôchodkového účtu sporiteľa a predovšetkým overiť správnosť výpočtu prognóz nasporenej sumy, predpokladaného dôchodku, zhodnotenia úspor a účtovania nákladov. Vykonaným dohľadom boli identifikované čiastočné zistenia a nedostatky v oblasti výpočtu prognóz. Tieto prípady sú v štádiu riešenia.

Iné dohľadové aktivity

NBS nad rámec plánovaných aktivít analyzovala v rámci dohľadu na diaľku kvalitu správ aktuárskej funkcie a stav pripravenosti na nový

medzinárodný účtovný štandard IFRS 17. Na základe analýzy správ aktuárskej funkcie, predložených poisťovňami v roku 2020, NBS ohodnotila správy celkovou známkou 2,4 (na stupnici od 1 – najlepšie do 5 – najhoršie hodnotenie). Aktuári v správach venovali najväčšiu pozornosť oblasti technických rezerv, pri ktorej NBS pozitívne hodnotí použitie rizikovo orientovaného prístupu. Pri vyhodnocovaní dostatočnosti technických rezerv považuje NBS za najdôležitejší nástroj porovnanie najlepšieho odhadu so skúsenosťou (tzv. backtesting), avšak tretina poisťovní výsledky backtestingu v správe neuvádza, čo znemožňuje vyhodnotiť, aké sú prediktívne schopnosti modelu. Nedostatky boli identifikované aj v časti venovanej koncepcii upisovania, v ktorej často absentuje vyhodnotenie dostatočnosti poistného. Ďalší potenciál pre zlepšenie vo všetkých poisťovniach vidí NBS vo vyhodnotení efektivity zaistného programu, napr. prostredníctvom ORSA scenárov.

NBS zisťovala pripravenosť poisťovní a pobočiek poisťovní z iného členského štátu na prechod na IFRS 17 a IFRS 9 a kladne hodnotí, že 84 % poisťovní a pobočiek poisťovní z iného členského štátu je už vo fáze tvorby a testovania IFRS 17 riešenia alebo spúšťania paralelného behu IFRS 4 a IFRS 17. Dotazník, ktorý na žiadosť NBS vypracovalo 11 poisťovní a 14 pobočiek poisťovní z iného členského štátu EÚ, skúmal stav implementácie významných zmien súvisiacich s prechodom na nové účtovné štandardy IFRS 17 a IFRS 9, ktoré vstúpia do platnosti od 1. januára 2023. NBS tiež posudzovala, aký je plánovaný prístup poisťovní a pobočiek poisťovní z iného členského štátu k oceneniu existujúceho portfólia v čase prechodu a výber oceňovacích modelov pre poistné zmluvy.

2.2 Zmeny v oblasti poistenia a dôchodkového sporenia

Novinky v regulácii poisťovníctva

NBS novelizovala opatrenie o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti pre poisťovne, na ktoré sa bude uplatňovať osobitný režim, ako aj opatrenie, ktorým sa ustanovuje spôsob preukazovania splnenia podmienok na udelenie predchádzajúceho súhlasu NBS. V záujme zjednotenia postupu pri posudzovaní a dohliadaní kumulácie viacerých kľúčových funkcií v osobe ich držiteľa, resp. držania jednej alebo viacerých kľúčových funkcií členom predstavenstva alebo členom dozornej rady bolo vydané metodické usmernenie ku kumulácii kľúčových funkcií v poisťovníctve. Útvar dohľadu vydal v roku 2021 odporúčanie k vlastnému posúdeniu rizika a solventnosti poisťovne a zaist'ovne.

Box 1 Revízia Solventnosti II

Príprava revízie smernice Solventnosť II sa posunula na úroveň Európskej komisie (EK), ktorá v septembri zverejnila legislatívne návrhy na zmeny a doplnenia smernice Solventnosť II, vyplývajúce z revízie smernice do roku 2020. Ide o prvé veľké preskúmanie smernice od jej implementácie v roku 2016 a nadväzuje na konečné stanovisko EIOPA k preskúmaniu pre EK, ktoré bolo uverejnené v decembri 2020. Legislatívne návrhy budú teraz posudzovať Európsky parlament a Rada EÚ, konečný dátum implementácie návrhov preto ešte nie je jasný.

Návrh zavádza zmeny v podmienkach uplatňovania princípu proporcionality a umožňuje tým vyňať väčší počet malých poisťovateľov z pravidiel Solventnosť II. Tiež vytvára vhodnejší rámec pre poisťovateľov s nízkym rizikovým profilom. Posudzovať sa bude napríklad objem cezhraničných aktivít, výška technických rezerv, podiel investícií do „netradičných investícií“, ako aj v prípade životných poisťovní úroveň úrokového rizika a v prípade neživotných poisťovní ročné hrubé predpísané poistné. Poisťovne, ktoré by splnili dané kritériá, by mohli využiť opatrenia ako zníženie frekvencie predkladania správ pre dohľad, menej časté vykonávanie ORSA, či výnimku z požiadaviek na analýzu klimatických zmien, ktorú revízia zavádza.

Problémy regulácie v oblasti povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel

NBS sa sústredila na riešenie problematických oblastí regulácie povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel. Navrhované úpravy sa týkali najmä nasledovných oblastí – aplikácia systému bonus/malus, sankčný systém v prípade chýbajúceho PZP a nemajetková ujma.

Systém bonus/malus (systém zliav a prirážok k poistnému), upravený v § 8 ods. 3 zákona o PZP, je jedným z nástrojov slúžiacich najmä na prevenciu poistných podvodov, spravodlivejšie určenie výšky poistného na základe lepšieho ocenenia individuálneho rizika poisteného a na motiváciu poistených jazdiť bezpečnejšie. Aktuálna právna úprava systému umožňuje poisťovníam postupovať rôzne, čoho výsledkom môžu byť aj situácie, keď je cena poistenia pre klienta s dlhodobou bezškodovým priebehom vyššia ako cena pre nového klienta s priebehom horším. NBS konzultuje návrh zmeny predmetného systému s MF SR a Slovenskou asociáciou poisťovní (SLASPO), pričom sa zameriava najmä na pevne stanovený počet tried systému, zväčšenie rozsahu informácií poskytovaných poisťovňami do registra Slovenskej kancelárie poisťovateľov (SKP) a na úpravu možnosti používať údaje z registra SKP aj na účely aplikácie systému bonus/malus.

Aktuálne znenie § 19 zákona o PZP umožňuje okresným úradom ukladať pokuty za neuzatvorenie PZP, a to na základe oznámenia SKP. Predmetný systém však nemá dostatočne represívny účinok, a to z dôvodu nízkych hodnôt a nízkeho počtu pokút, ktoré navyše neprispievajú k financovaniu náhrad škôd, ktoré spôsobili nepoistené motorové vozidlá. Problémy spôsobuje aj kvalita registra motorových vozidiel, ktorý obsahuje aj aktuálne neexistujúce vozidlá, resp. vozidlá patriace zaniknutým osobám, a tým sťažuje prácu s párovaním informácií v registri SKP. NBS je v tejto súvislosti v aktívnej diskusii s MV SR,

MF SR a poslancami Národnej rady SR v záujme riešiť vzniknutú situáciu, a to návrhom „vyčistenia“ registra motorových vozidiel v prvom kroku (vyradením vozidiel, ktoré nemajú uhradené PZP v danom období) a následne zmenou úpravy sankčného systému, spočívajúcou v zavedení odoberania poznávacích značiek motorových vozidiel ako sankcie za nezaplatenie PZP.

Ďalším z problémov je náhrada nemajetkovej ujmy z PZP. V poslednom období došlo k vysokému nárastu žalôb, predmetom ktorých sú nároky pozostalých po obeti dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy z PZP, a to vo vysokých sumách. Nejednotná súdna prax v oblasti náhrady nemajetkovej ujmy (napr. v roku 2018 priznaný nárok na jednu osobu osciloval medzi 3 – 140 tis. €) v súčasnosti spôsobuje, že pre poisťovňu je pri kalkulácii poistného v PZP značne komplikované správne určiť výšku poistného, ako aj technických rezerv. NBS vyvíja v tejto súvislosti pravidelne iniciatívu na legislatívne zmeny Občianskeho zákonníka a zákona o PZP, ktoré by viedli k odstráneniu súčasných problémov vyplývajúcich z nedostatočnej právnej úpravy oblasti náhrady nemajetkovej ujmy. NBS v roku 2021 opätovne otvorila diskusiu za účasti expertov z MS SR a MF SR, ktorá by mala prispieť k nastaveniu exaktnejšej právnej úpravy náhrady nemajetkovej ujmy v slovenskej legislatíve.

Reformné iniciatívy a novinky v dôchodkovom sporení

Rok 2021 bol v znamení pokračujúcich reformných snáh MPSVaR SR v oblasti dôchodkového sporenia, do ktorých sa aktívne zapájala aj NBS. V oblasti II. piliera sa NBS zúčastňovala aktivít smerujúcich k úprave zákona o SDS, predovšetkým v oblasti investičných pravidiel a k celkovej úprave investičnej politiky a nastavenia sporenia. NBS podporovala zavedenie predvolenej investičnej stratégie zohľadňujúcej životný cyklus sporiteľ'a (tzv. life-cycling), s cieľom riešiť aktuálne neadekvátne rozloženie úspor sporiteľ'ov.

V rámci reformných snáh v I. pilieri a II. pilieri NBS naďalej presadzuje ústavné zakotvenie základných princípov dôchodkového systému. Postoj NBS vychádza predovšetkým z pohľadu ochrany dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ako aj fiškálnej politiky a ochrany sporiteľ'ov v starobnom dôchodkovom sporení. V uvedených intenciách vyjadrila NBS svoje zásadné pripomienky aj k návrhu zákona MPSVaR SR v oblasti I. piliera, s návrhom zavedenia tzv. rodičovského bonusu.

Druhá polovica roka 2021 sa niesla v znamení návrhov zásadných zmien v oblasti dobrovoľného dôchodkového sporenia. NBS sa zúčastnila na rozsiahlych diskusiách k návrhu zákona o osobnom dôchodkovom produkte. Vo vzťahu k reforme dobrovoľného dôchodkového sporenia sa NBS zasadzovala za širokú odbornú diskusiu, zahŕňajúcu dotknuté subjekty ako aj odbornú verejnosť. K samotnému návrhu NBS vyjadrila zásadné výhrady, keďže návrh zákona nedostatočným spôsobom zohľadňoval zavedenie nového osobného sporenia, bez systémovej zmeny štruktúry dôchodkového systému. V závere roka sa pôvodný legislatívny zámer pozmenil a MPSVaR SR celý návrh zameralo výlučne na úpravu celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu.

V sektore doplnkového dôchodkového sporenia NBS vydala v prvom polroku 2021 dve nové opatrenia. Primárnym dôvodom vydania nových opatrení NBS upravujúcich podmienky vzniku a činnosti DDS bola snaha znížiť administratívnu záťaž týchto subjektov pri konaniach pred NBS.

Box 2 Príchod celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu (PEPP)

Príchod nového celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu nastáva od 22. marca 2022, odkedy je možné reálne uplatňovanie nariadenia o PEPP v praxi.

PEPP predstavuje finančný produkt, ktorý má pomôcť zabezpečiť doplnkový dôchodkový príjem v starobe. Je odpoveďou na zvýšenú mobilitu pracovníkov v rámci EÚ tak, že prináša možnosť preniesť si dôchodkové úspory cez hranice členských krajín. Je tak vhodným riešením pre občanov, ktorí počas života pracujú vo viacerých európskych krajinách. Napríklad pre Slovákov pracujúcich v Českej republike či v Rakúsku, alebo pre živnostníkov, ktorí si svoje sporenie môžu preniesť do ktorejkoľvek krajiny EÚ, v ktorej sa rozhodnú pokračovať v podnikaní. Produkt je dostupný pre každú plnoletú fyzickú osobu, pričom ho môže poskytovať širšie spektrum finančných inštitúcií, akými sú doplnkové dôchodkové spoločnosti, poisťovne, banky, správcovské spoločnosti, obchodníci s cennými papiermi ako aj zahraničné subjekty, registrované ako poskytovatelia PEPP.

Niektoré aspekty spojené s poskytovaním produktu budú stanovené na národnej úrovni prostredníctvom pripravovaného zákona. V predmetnej úprave, ktorú NBS aktívne pripomienkuje, je potrebné stanoviť niektoré podmienky pre vytváranie, poskytovanie a distribúciu PEPP v oblastiach, ktoré sú primárne v kompetencii členských štátov (napr. podmienky sporiacej a výplatnej fázy ako aj oprávnenia NBS ako príslušného orgánu).

3 Kapitálový trh a finančné sprostredkovanie

3.1 Reakcia na vplyvy pandémie COVID-19

NBS preverovala, či emitenti cenných papierov dostatočne popísali vplyv pandémie vo svojich zverejňovaných informáciách

Pri kontrole ročných finančných správ a polročných finančných správ emitentov sa NBS zamerala na dostatočný popis vplyvov pandémie na hospodársku aj finančnú situáciu jednotlivých spoločností. ESMA vydal niekoľko [odporúčaní](#) pre účastníkov trhu ohľadom vplyvov pandémie COVID-19. V súlade s odporúčaním ESMA, NBS tiež odporúčala emitentom, aby bezodkladne zverejnili akékoľvek relevantné a významné informácie ohľadom vplyvu pandémie COVID-19 na ich podnikanie, očakávania alebo finančnú situáciu v súlade s povinnosťou zverejňovania podľa nariadenia o zneužívaní trhu. Tých emitentov, ktorí si uvedenú povinnosť nespĺnili, NBS vyzvala na doplnenie správy.

NBS sa zamerala na dôveryhodnosť finančných agentov pri osobnom bankrote

Zákon o konkurze umožnil pred pár rokmi oddĺženie fyzických osôb - hovorovo označované ako osobný bankrot - buď konkurzom alebo prostredníctvom splátkového kalendára. Dôsledkom nepriaznivého vplyvu pandémie COVID-19 na podnikateľov NBS registrovala zvýšené množstvo otázok na možnosť alebo regulérnosť vykonávania finančného sprostredkovania v prípade osobného bankrotu.

Nie všetky zákony finančného trhu reflektovali pri vymedzení dôveryhodnosti fyzických osôb na možnosť oddĺženia konkurzom. V prípade finančného sprostredkovania bola chýbajúca úprava pri vymedzení dôveryhodnosti najvypuklejšia pre veľký počet fyzických osôb vykonávajúcich túto regulovanú činnosť. Z dôvodu nedostatočnej úpravy dôveryhodnosti fyzických osôb pôsobiacich vo finančnom sprostredkovaní s prihliadnutím na oddĺženie formou konkurzu a viacerých otázok dohliadaných subjektov na túto problematiku chcela NBS tlmočiť dohliadaným subjektom v záujme zabezpečenia jednotného postupu svoj pohľad na problematiku.

NBS sa preto obrátila aj na MF SR ako tvorca zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, aby poznala jeho stanovisko k tejto otázke. S MF SR sa NBS zhodla na tom, že fyzické osoby, ktoré nevedia

riadiť svoje financie a je na ich majetok vyhlásený konkurz, nemôžu radiť iným ľuďom ako radiť svoje financie. [Stanovisko](#) vydané odborom dohľadu nad kapitálovým trhom preto prezentuje, ako posudzovať dôveryhodnosť fyzických osôb pri vstupe do sektora finančného sprostredkovania aj ako postupovať pri strate dôveryhodnosti v nadväznosti na vyhlásenie konkurzu.

3.2 Priority dohľadu sa nezmenili, distribúcia je naďalej jednou z hlavných tém

NBS usmernila subjekty finančného trhu pri distribúcii podnikových dlhopisov (dohľadový benchmark)

NBS vydala v 1. polroku 2021 [stanovisko](#), tzv. dohľadový benchmark, účelom ktorého je usmerniť a zjednotiť postup distribútorov a predajcov pri predaji podnikových dlhopisov retailovým klientom a zaistiť primeranú ochranu retailového klienta. NBS považuje podnikové dlhopisy za legitímny nástroj financovania obchodných spoločností, avšak vo všeobecnosti ich považuje za rizikovú investíciu pre retailového klienta. Vydaniu stanoviska predchádzala komunikácia NBS so zástupcami kapitálového trhu.

Stanovisko tematicky uvádza povinnosti vyplývajúce z legislatívneho rámca vo vzťahu k distribúcii podnikových dlhopisov, očakávania NBS pri plnení týchto povinností a príklady dobrých a zlých praktík, ktoré môžu uľahčiť postupy distribútorov a predajcov. V roku 2021 NBS znovu vykonala analýzu vývoja obchodov s podnikovými dlhopismi. Analýza bola zameraná na posúdenie vývoja obchodov s podnikovými dlhopismi, ktoré vykonávali OCP v rámci poskytovania investičných služieb. Celkovo je možné konštatovať, že spravované aktíva klientov k 30. septembru 2021 vzrástli o 20 %, pričom portfólio spravovaných zaknihovaných dlhopisov narástlo len mierne. Pokles o 19 % zaznamenali dlhopisy emitované subjektmi so sídlom v SR.

NBS zintenzívnila dohľad nad činnosťou samostatných finančných agentov v sektore kapitálového trhu

Finančné sprostredkovanie v sektore kapitálového trhu bolo v roku 2021 intenzívnou oblasťou preverovania, nakoľko úloha finančných agentov pri distribúcii finančných nástrojov je naďalej významná. Na pravidlá činnosti vo vzťahu ku klientom pri vykonávaní finančného sprostredkovania v sektore kapitálového trhu sa vzťahuje prísnejšia regulácia vyplývajúca zo smernice MIFID II.

NBS v roku 2021 oslovila v rámci výkonu dohľadu na diaľku všetkých samostatných finančných agentov s oprávnením na vykonávanie finančného sprostredkovania v sektore kapitálového trhu, a to prostredníctvom novovytvoreného hlásenia. Cieľom tejto dohľadovej aktivity bolo preverenie plnenia zákonných povinností a regulatórnych požiadaviek kladených na samostatných finančných agentov v oblasti pravidiel činnosti vo

vzťahu ku klientom, ako aj získanie prehľadu o druhoch, objemoch a iných aspektoch finančných nástrojov distribuovaných v roku 2020.

Závery získané z tejto dohľadovej činnosti budú predmetom usmernení zo strany NBS v rámci jej dlhodobu vyvíjanej aktivity v oblasti objasňovania a interpretácie existujúcej regulácie a budú využité pri ďalšom monitoringu činnosti samostatných finančných agentov v sektore kapitálového trhu.

Analýza klientskeho majetku obchodníkov s cennými papiermi a osôb oprávnených poskytovať investičné služby bola jednou z hlavných tém dohľadu

V roku 2021 NBS vykonala analýzu spôsobu a rozsahu evidovania finančných nástrojov obchodníkmi s cennými papiermi, bankami a správcovskými spoločnosťami. Analýza ukázala, že najväčšiu časť z celkového klientskeho majetku v objeme 45 mld. € ku koncu roka 2020 držia banky, objem aj podiel majetku držaného OCP však v posledných rokoch rastie. Historicky bol majetok klientov vedený najmä na účtoch v centrálnom depozitári, táto forma však klesá z hľadiska objemu aj podielu. Naopak, presadzuje sa najmä držiteľská správa, ktorá umožňuje evidenciu okrem domácich cenných papierov aj zahraničných finančných nástrojov a vyššiu efektivitu ponúkaných investičných služieb.

Klientov je možné kategorizovať z pohľadu ich kvalifikovanosti do dvoch skupín - profesionálni a neprofesionálni klienti. V prípade bankového sektora je objem finančných nástrojov v rozhodujúcej miere sústredený na účtoch profesionálnych klientov a klientov privátneho bankovníctva. Ich majetok postupne rastie tak v absolútnej hodnote, ako aj v podiele na celkovom evidovanom majetku klientov. Pri evidenčných službách vykonávaných OCP sa odzrkadľuje zameranie na poskytovanie investičných služieb neprofesionálnym (retailovým) klientom. V období posledných dvoch rokov je zaznamenaný vysoký nárast tak v objeme evidovaných finančných nástrojov, ako aj v počte neprofesionálnych klientov. Tento nárast je do veľkej miery spôsobený aj rastom služby riadenia portfólia a dá sa očakávať, že tento trend bude pokračovať aj v najbližších rokoch.

V niektorých subjektoch kapitálového trhu bol vykonávaný intenzívny monitoring

Niektoré dohliadané subjekty, u ktorých NBS identifikovala zvýšené riziká, podliehali pravidelnému dvojtypnému monitoringu finančnej situácie spoločnosti, procesov fungovania spoločnosti, komunikácie s klientmi, ako aj riešenia požiadaviek a podnetov klientov.

3.3 Zmeny v oblasti kapitálového trhu

Konsolidácia centrálnych depozitárov v SR

NBS odňala 20. decembra 2021 povolenie na činnosť centrálného depozitára spoločnosti **Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s.** (NCDCP), čím sa zavŕšil proces konsolidácie centrálnych depozitárov v SR. Prevod aktív na spoločnosť **Centrálny depozitár cenných papierov, a. s.** (CDCP) prebehol 15. novembra 2021 a od tohto dátumu CDCP poskytuje služby centrálného depozitára všetkým klientom, ktorých aktíva boli prevedené z NCDCP do evidencie CDCP.

Box 3 Od júna 2021 sú účinné nové pravidlá obozretného podnikania obchodníkov s cennými papiermi

Účinné prudenciálne požiadavky sú neoddeliteľnou súčasťou regulačných podmienok, za ktorých finančné inštitúcie poskytujú služby v EÚ. Doteraz existujúce prudenciálne režimy vychádzali hlavne z regulačných noriem stanovených pre veľké finančné inštitúcie (banky a systémovo významní OCP). Nové prudenciálne požiadavky podľa nariadenia IFR majú zabezpečiť prímernejší režim pre menších OCP, ktorý lepšie zachytí špecifické riziká, ktorým sú menší OCP vystavení.

Regulačný rámec zavádza upravený pohľad na zloženie vlastných zdrojov, zjednodušené metódy výpočtu kapitálových požiadaviek a novú požiadavku na likviditu OCP a požiadavky na riziko koncentrácie. Zároveň definuje rozdelenie OCP do tried vzhľadom na rozsah činností, ktoré vykonávajú a zavádza kategóriu malých a neprepojených OCP, na ktorých sú kladené minimálne regulačné požiadavky. Na systémovo významných OCP sa naďalej vzťahujú pôvodné požiadavky podľa bankovej regulácie. S uvedenými zmenami súvisí aj zavedenie nového výkazníctva, pričom prvé výkazy OCP predložili na vyžiadanie zo strany NBS k 30. septembru 2021.

Revidovali sa pravidlá investovania do realitných fondov

V prvej polovici roka 2021 pokračovali diskusie medzi NBS, MF SR a členmi SASS k aktualizácii a preskúmaniu regulácie realitných fondov. Výsledkom týchto diskusií bola novela zákona o kolektívnom investovaní obsahujúca okrem iného niekoľko zmien v regulácii spravovania realitných fondov, cieľom ktorých bolo efektívnejšie riadenie týchto typov fondov pri zachovaní rovnakej ochrany neprofesionálneho investora. Zmenami sa uvoľnili niektoré pravidlá pre investovanie realitných fondov do realitných spoločností:

- rozšírili sa prípustné právne formy realitných spoločností,
- upravili sa pravidlá pre poskytovanie a prijímanie pôžičiek v realitných fondoch a
- umožnilo sa nastavenie politiky vydávania a vyplácania podielových listov v súlade s riadením likvidity v realitných fondoch.

Správcovia alternatívnych investičných fondov upravujú svoje modely pre výkonnostné poplatky v súvislosti s novými [usmerneniami](#) ESMA. 5. novembra 2020 boli vydané Usmernenia ESMA o výkonnostných poplatkoch v UCITS a niektorých typoch AIF. Usmernenia sa stali pre existujúce subjekty,

ktoré už mali zavedený takýto typ poplatku, účinné od 1. januára 2022. Cieľom týchto usmernení je predovšetkým zabezpečiť, aby modely výkonnostného poplatku používané správcovskými spoločnosťami v rámci EÚ boli v súlade so zásadami čestného a spravodlivého konania v rámci ich podnikateľskej činnosti, v najlepšom záujme spravovaného fondu, aby sa predchádzalo účtovaniu neprimeraných nákladov fondu a jeho investorom. Cieľom týchto usmernení je tiež stanoviť spoločné pravidlá týkajúce sa poskytovania informácií o výkonnostných poplatkoch investorom.

NBS tieto Usmernenia komunikovala so sektorom aj s ESMA. K aplikácii Usmernení zorganizovala NBS pre dohliadané subjekty workshop, na ktorom boli prezentované pravidlá, ktoré sú správcovské spoločnosti povinné pri účtovaní výkonnostných poplatkov dodržiavať. Odpovede na otvorené otázky správcovských spoločností riešila NBS v rámci ESMA. Na základe diskusií boli vydané ESMA doplňujúce Q&A k uplatňovaniu výkonnostných poplatkov. NBS zároveň vydala k niektorým otázkam pre dohliadané subjekty osobitné stanovisko. V druhej polovici roka 2021 NBS rozhodovala o zosúladení modelov výkonnostných poplatkov účtovaných niektorými dohliadanými subjektmi s Usmerneniami ESMA.

3.4 Ďalšie dohľadové aktivity

NBS sa zamerala na koncept konečného užívateľa výhod pri preverovaní oblasti AML

NBS v rámci výkonu dohľadu na diaľku preskúmala dodržiavanie pravidiel v oblasti AML u všetkých samostatných finančných agentov a finančných poradcov prostredníctvom osobitného dotazníka. Cieľom tejto dohľadovej aktivity bolo preveriť, či majú dohliadané subjekty dostatočne nastavené interné postupy a plnia povinnosti vyplývajúce z legislatívy v tejto oblasti. Prínosom takéhoto plošného zisťovania je aj zvyšovanie kvality a vedomostí distribučnej siete.

Významnou témou preverovania v tejto oblasti bol koncept konečného užívateľa výhod (KUV). Dôležitosť osobitného preskúmania vyplynula z výsledkov hodnotiacej správy expertov Výboru MONEYVAL, ktoré poukázali na nedostatočné povedomie a pochopenie pojmu KUV subjektmi pôsobiacimi na finančnom trhu. U obchodníkov s cennými papiermi, správcovských spoločností a u vybraných samostatných finančných agentov boli prostredníctvom dotazníka zisťované informácie týkajúce sa klientov a určovania KUV, procesu vzdelávania v oblasti identifikácie KUV, preverovania KUV voči sankčným zoznamom a zoznamom politicky exponovaných osôb, interných postupov identifikácie KUV.

Box 4 NBS sa zapojila do spoločného európskeho dohľadového prieskumu zameraného na riadenie produktov a náklady a poplatky štandardných fondov

Spoločná dohľadová aktivita (CSA) koordinovaná ESMA každoročne umožňuje jednotlivým NCA zdieľať vzájomné praktické skúsenosti týkajúce sa preskúmania spoločnej témy. Cieľom ESMA je posúdiť, či výstupy NCA prezentujú dostatočnú mieru súladu vybraných spoločností s kľúčovými prvkami regulačných požiadaviek v danej oblasti, výsledkom čoho býva určenie dobrých a zlých praktík, ako aj aktualizácia usmernení.

NBS sa počas roka 2021 zapojila do dvoch spoločných dohľadových aktivít týkajúcich sa riadenia produktov a preskúmania nákladov a poplatkov štandardných fondov. V prípade riadenia produktov NBS preverila na vzorke OCP a bánk procesy identifikácie cieľových trhov, distribučnej stratégie, analýzy produktov a vzájomnú komunikáciu medzi tvorcami a distribútormi finančných nástrojov. NBS vidí hlavné nedostatky a priestor na zlepšenie najmä v oblasti presnejšieho a podrobnejšieho vymedzenia cieľových trhov a minimalizovanie používania príliš všeobecných kritérií s ohľadom na rizikovosť finančných nástrojov.

Ďalšou témou CSA bolo preskúmanie nákladov a poplatkov štandardných fondov, ktorú ESMA označil za jednu zo svojich strategických priorít dohľadu EÚ na roky 2021 - 2023. NBS na vybranej vzorke správcovských spoločností a nimi spravovaných štandardných fondov preverila rozsah nákladov a poplatkov, ktoré sú platené z majetku fondov a ktoré platia klienti. Preverenie bolo zistené, že spoločnosti neúčtovali klientom neprimerané poplatky.

[Kvalita údajov je strategickou prioritou na národnej aj európskej úrovni](#)

Jednou z povinností dohliadaných subjektov je pravidelne poskytovať pravdivé údaje a iné informácie prostredníctvom predpísaných výkazov a hlásení. NBS v roku 2021 posudzovala kvalitu predkladaných údajov vybraných výkazov a hlásení vybranej vzorky OCP vrátane bánk s povolením na poskytovanie investičných služieb, správcovských spoločností a ich spravovaných fondov.

Pri OCP a bankách boli posudzované údaje o poskytovaných investičných službách, investičných činnostiach a vedľajších službách a zároveň o poplatkoch účtovaných klientom za tieto služby. Preverenie bolo zistené rozdiely medzi skutočnými a vykazovanými hodnotami. NBS preverila aj nové povinnosti vykazovania OCP podľa nariadenia IFR. NBS vidí primárnu potrebu jednotne usmerniť dohliadané subjekty pri vyplňaní predkladaných údajov a upozorniť ich na nezrovnalosti a povinnosť dodržiavať legislatívny rámec pre vykazovanie.

Pri správcovských spoločnostiach boli posudzované údaje vo vzťahu k primeranosti vlastných zdrojov. Dôraz bol kladený na preverenie poisťných zmlúv, ktorými správcovské spoločnosti spravujúce alternatívne investičné fondy môžu kryť riziká spojené so zodpovednosťou za škodu pri výkone povolania dodatočnými vlastnými zdrojmi. Súčasne NBS preverovala kvalitu

vykazovaných údajov o vývoji majetku v podielových fondoch. NBS zistila nezrovnalosti ovplyvnené aj neaktuálnosťou metodiky vydanej k určitým častiam preverovaných výkazov. V tejto súvislosti NBS plošne usmerní správcovské spoločnosti pri vykazovaní predkladaných údajov.

NBS preverovala aj kvalitu vykazovania údajov o transakciách s cennými papiermi, referenčných databáz finančných nástrojov. NBS takisto vymáhala povinnosť vykazovania údajov registrovanými správcami alternatívnych investičných fondov.

NBS prediskutuje zistenia s dohliadanými subjektmi formou workshopu a následne bude dôslednejšie vyžadovať správne vykazovanie údajov.

Počas roka prebiehala analýza verejne dostupných nepovolených činností emitentov

NBS vykonáva monitoring internetových stránok za účelom zistenia zverejňovania verejných ponúk cenných papierov bez prospektu, ktoré emitenti alebo finanční sprostredkovatelia zverejnili na svojich webových stránkach a na ktoré má emitent povinnosť vypracovať a zverejniť prospekt schválený NBS. V priebehu roka boli zistené porušenia v dvoch prípadoch v menšom rozsahu. NBS dosiahla nápravu v týchto prípadoch aj bez nutnosti sankčného konania. V roku 2021 bola zahájená spolupráca NBS s FEI STU s cieľom zautomatizovania monitoringu nepovolených činností pomocou umelej inteligencie v budúcnosti.

4 Platobné služby, finančné technológie a inovácie

4.1 Prioritou dohľadu boli prístupnosť platobných účtov pre inovatívne tretie strany a bezpečnosť platobných služieb

Platobné účty sú pre tretie strany prístupnejšie

V roku 2021 NBS pokračovala v usmerňovaní bánk s cieľom zlepšiť kvalitu ich vyhradených rozhraní (Application Programming Interface - API), cez ktoré tretie strany prístupujú k platobným účtom. NBS vo viacerých slovenských bankách zistila nedostatky v API a požadovala ich odstránenie. Zároveň v apríli 2021 vydala stanovisko, v ktorom pomenovala niektoré prekážky vyskytujúce sa v API slovenských bánk. Napokon začala osobitný IT dohľad, ktorým preverovala fungovanie testovacích prostredí API a kvality API dokumentácie vybraných bánk. NBS viedla dialóg aj s AISP a PISP, ktorí na trhu pôsobia, o ich zisteniach o stave API jednotlivých bánk. Na základe tohto úsilia v roku 2021 NBS dosiahla progres v kvalite API, aj keď viaceré problémy stále pretrvávajú.

Riadenie AML/CFT rizík sa zlepšuje

Jednou z priorít v sektore platobných služieb bolo pokračovať v dosahovaní pokrokov v oblasti AML/CFT. NBS zrevidovala svoje metodické postupy, a to aj na základe výmeny skúseností s inými orgánmi dohľadu. Zaviedla tiež pravidelné stretnutia so subjektmi, za účelom sprostredkovať im najnovšie informácie a trendy. K zvýšeniu transparentnosti prispela aj úprava [internetovej stránky NBS v sektore platobných služieb a elektronických peňazí](#), ktorej súčasťou je aj oblasť AML/CFT.

V roku 2021 bol ukončený dohľad na diaľku v oblasti AML/CFT takmer u všetkých subjektov na trhu platobných služieb. Jeho výsledkom bolo zníženie nedostatkov na strane dohliadaných subjektov o takmer 70 %. V závere roka 2021 NBS začala v oblasti AML/CFT vykonávať aj priebežný monitoring u distribútorov elektronických peňazí.

Zavedenie bezpečnej autentifikácie platieb je takmer zavŕšené

NBS v roku 2021 pokračovala v preverovaní stavu implementácie uplatňovania silnej autentifikácie klientov (SCA) bankami na Slovensku. Cieľom SCA je znížiť množstvo podvodov pri platbe platobnými kartami na internete zavedením viacfaktorovej autentifikácie. Na jednej strane je pozitívne,

že sa zvýšil objem transakcií, pri ktorých sa SCA vykonáva, ako aj podiel obchodníkov umožňujúcich vykonať SCA a poklesol objem nezrealizovaných transakcií. Zdá sa tiež, že obchodníci aj obyvatelia si už na dvojfaktorovú autentifikáciu zvykli a robia pri nej menej chýb. Na druhej strane však podiel podvodných transakcií na celkovom počte mierne vzrástol. Môže to byť dané aj tým, že časť platieb smeruje mimo EÚ, kde sa dvojfaktorová autentifikácia nevyžaduje, prípadne aj nižšou pripravenosťou obchodníkov v niektorých členských štátoch EÚ.

4.2 NBS aktívne rozvíja inovačný ekosystém SR

Aktivity na zlepšenie pripravenosti žiadateľov o licencie

V roku 2021 NBS podnikala kroky na edukáciu potenciálnych žiadateľov o udelenie povolenia na poskytovanie platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí. Hlavným nástrojom bolo zvyšovanie transparentnosti licenčného konania, ktorej výsledkom majú byť kvalitnejšie výstupy žiadateľov a zároveň efektívnejšie a rýchlejšie konanie. NBS prepracovala obsah svojej internetovej stránky v oblasti platobných služieb, kde poskytla podrobné postupy, ako aj informácie, v akej forme a rozsahu má žiadateľ predložiť žiadosť o udelenie povolenia. Jej súčasťou sa stali vzorové formuláre najčastejšie podávaných žiadostí, ako aj podrobná príručka na prípravu žiadostí, ktorej obsah vychádza z aplikačnej praxe NBS pri udeľovaní povolení. V lete roku 2021 NBS prostredníctvom workshopov pre členov dvoch slovenských FinTech asociácií zrealizovala prezentácie licenčného procesu, ktorými záujemcom o povolenie priblížila proces licenčného konania a tiež oboznámila účastníkov s najčastejšími nedostatkami a prekážkami, s ktorými sa NBS v konaniach stretáva.

NBS aktívne komunikuje s inovatívnym prostredím

V roku 2021 NBS podpísala Memorandá o spolupráci s podnikateľským akcelératorom FinTech Hub Slovensko a Slovenskou FinTech asociáciou. V rámci tejto spolupráce boli následne na workshopoch riešené témy ako zatriktívniť Slovensko pre poskytovateľov platobných služieb a podnikanie v oblasti kryptoaktív. V máji 2021 usporiadala NBS online seminár „Slovenský finančný trh a INOVÁCIE 2021“, kde odprezentovala výsledky prieskumov týkajúce sa slovenského trhu s kryptoaktívami a využívania inovácií zo strany slovenských finančných inštitúcií. Prezentácia prieskumov bola doplnená o panelové diskusie, ktorých sa zúčastnili zástupcovia trhu a regulátora (NBS a MF SR).

NBS rozširuje svoje nástroje na podporu inovatívneho podnikania

Počas roka 2021 prebiehala intenzívna príprava regulačného sandboxu. Ide o platformu, ktorá umožňuje účastníkovi na základe konzultácií s NBS nastaviť finančnú inováciu v súlade s reguláciou a prakticky si ju otestovať na

reálnych klientoch na slovenskom finančnom trhu. Tento nástroj je ideálnym doplnkom k inovačnému hubu, ktorý NBS úspešne prevádzkuje od roku 2019. Inovačný hub má podobný účel ako regulačný sandbox, ale na rozdiel od sandboxu slúži primárne na krátkodobé a jednorazové konzultácie. NBS sa pri dizajne regulačného sandboxu inšpirovala požiadavkami slovenského trhu, skúsenosťami zahraničných orgánov dohľadu, ale zohľadnila aj posledný vývoj, a preto je regulačný sandbox pripravený na cezhraničné testovanie v spolupráci so zahraničnými sandboxami.

Obrázok 2 Fungovanie regulačného sandboxu

Zdroj: NBS

4.3 Rozvoj registrov pre potreby dohľadu a pre verejnosť

Box 5 Medzinárodná výmena údajov o úveroch prináša zlepšenie riadenia úverového rizika

Najvýznamnejším rozšírením Registra bankových úverov a záruk bolo zapojenie NBS do medzinárodnej výmeny údajov v rámci projektu ECB AnaCredit. Národné centrálné banky majú možnosť pripojiť sa na dobrovoľnej báze k vzájomnej výmene a distribúcii vybraných údajov o úveroch.

Od 1. júla 2021 sa do tejto výmeny zapojilo 5 z 19 národných centrálnych bánk, medzi nimi aj NBS. Vďaka tomu si môžu slovenské úverové inštitúcie preveriť úverovú angažovanosť vlastných či potencionálnych klientov nielen v rámci SR, ale aj v rámci Belgicka, Talianska, Rakúska či Portugalska. Dané rozšírenie im umožní získať komplexnejší a reálnejší prehľad o zadlženosti klienta, a tým zlepšiť posudzovanie bonity dlžníkov, riadenie úverového rizika a v neposlednom rade tak zvýšiť stabilitu finančného trhu.

NBS sa zároveň zaradila dátovou kvalitou údajov o úveroch medzi top 5 krajín, kde sú požiadavky ECB na dátovú kvalitu splnené všetkými reportovacími kreditnými inštitúciami.

Rozšírenie funkcionalít, evidovaných údajov a zlepšenie používateľského komfortu v Registri dohliadaných subjektov prinieslo vyššiu efektívnosť výkonu dohľadu a kvalitnejšie údaje

Nová verzia Registra dohliadaných subjektov (Subjekty 2.0) bola v priebehu roka 2021 spustená do ostrej prevádzky. Nad'alej sa pokračovalo v rozširovaní rozsahu evidovaných údajov, pribudli nové funkcionality a neustále sa vylepšuje užívateľský komfort. Register obsahuje všetky zoznamy dohliadaných subjektov, ktoré má NBS povinnosť viesť v zmysle zákona o dohľade a príslušných sektorových zákonov. Ku všetkým údajom sa zaznamenáva história zmien.

5 Prierezové témy

5.1 Vplyv koronakrízy na ekonomiku postupne odznieva, makroprudenciálna politika sa viac zameriava na riziká v dlhodobejšom horizonte

Riziká bezprostredne spojené s koronakrízou klesli, ďalšie znižovanie proticyklického kapitálového vankúša nebolo potrebné

Napriek tomu, že počas celého roka 2021 rytmus ekonomickej aktivity naďalej rozhodujúcim spôsobom určovali vzostupy a pády vln pandémie, finančná stabilita na Slovensku nebola narušená. V porovnaní s rokom 2020 domáca ekonomika zaznamenala pomerne výrazné oživenie, čo spolu s pokračujúcimi podpornými opatreniami zo strany štátu prispelo k zachovaniu stability finančného sektora.

Zlepšenie ekonomických podmienok sa premietlo aj do vývoja tržieb podnikového sektora. NBS urobila detailnú analýzu vývoja v podnikovom sektore, ktorá vychádzala z databázy individuálnych podnikov. Cieľom analýzy bolo zhodnotiť ako podnikový sektor zvládol koronakrízu ku koncu roka 2020. Výsledky boli pomerne pozitívne. Objem tržieb za sektor ako celok sa dokonca vyrovnal úrovni z predpandemického roka 2019, aj keď situácia z pohľadu jednotlivých sektorov bola výrazne rôznorodá. Ukázalo sa, že výkonnosťne zaostávali najmä najviac zasiahnuté odvetvia ako ubytovacie služby a vybrané trhové služby, ale v miernom mínuse v porovnaní s predkrízovým stavom boli aj priemysel a stavebníctvo. Čo je dôležité, koronakríza ku koncu roka 2020 neprispela k výraznejšiemu zhoršeniu solventnosti podnikov, likvidita sa dokonca zlepšila a podiel nesplácaných úverov zostal v porovnaní s pôvodnými očakávaniami naďalej priaznivý. Výrazne k tomu prispeli podporné opatrenia zo strany štátu. Táto analýza bola súčasťou [Správy o finančnej stabilite - november 2021](#). NBS tiež detailne analyzovala možný vplyv výpadku dodávok tovarov a rastúcich cien energií, ktorým podniky čelili koncom roka.

NBS urobila špecifickú analýzu životného cyklu úverov, pri ktorých bol schválený odklad splátok a potvrdila pokles bezprostredných rizík. Za týmto účelom boli zbierané detailné údaje o úveroch s odkladmi, ktoré sa pravidelne vyhodnocovali na mesačnej báze. Nielen pri domácnostiach, ale aj v rámci podnikových úverov, pri ktorých bol poskytnutý odklad, boli zlyhania skôr zriedkavé.

V priebehu roka 2021 NBS štyrikrát rozhodovala o výške proticyklického kapitálového vankúša. Vďaka oživeniu ekonomického rastu, úspešnému ukončovaniu odkladov splátok a preventívnej tvorbe opravných položiek z roku 2020 mohla NBS ponechať proticyklický kapitálový vankúš bez ďalšieho

znižovania. Naopak, finančný a ekonomický cyklus sa počas roka 2021 začal pomaly otáčať a začalo sa zvyšovať riziko tvorby nerovnováh. NBS preto nevyklúčila možnosť zvýšenia miery proticyklického kapitálového vankúša počas roka 2022. Dôvody pre jednotlivé rozhodnutia, ako aj analýzy podporujúce tieto rozhodnutia, boli publikované v rámci [Makroprudenciálnych komentárov](#).

Napriek zrýchlenému rastu retailových úverov nebolo potrebné sprísňovanie podmienok poskytovania úverov

Trh úverov retailu v roku 2021 nabral vyššiu dynamiku, čo v kombinácii s rastúcou zadlženosťou domácností a stúpajúcimi cenami nehnuteľností vytváralo potenciál pre ohrozenie finančnej stability do budúcnosti. V úvode roka 2021 ešte tempo rastu objemu retailových úverov v súlade s dlhodobejším trendom mierne spomaľovalo, ale nasledujúce obdobie už prinieslo jeho najstrmšiu akceleráciu za poslednú dekádu. Týmto témam sa NBS pomerne podrobne venovala v [Správe o finančnej stabilite – máj 2021](#) a v [Správe o finančnej stabilite - november 2021](#). Na jeseň bol publikovaný [analytický komentár](#), ktorý detailne monitoroval vývoj trendov na trhu retailových úverov.

NBS urobila viacero detailných analýz zameraných na hlbšie pochopenie rastu úverov a možných rizík. Analýzy boli postavené najmä na hodnotení finančnej situácie individuálnych klientov v portfóliách bánk. Model na dekompozíciu rastu úverov vytvorený na odbore výskumu bol dôležitým vstupom pre výkon makroprudenciálnej politiky. Tento nový prístup ukázal, že rýchly rast dlhov domácností bol do značnej miery spojený aj s nárastom príjmov zadlžených domácností, predovšetkým pri nových klientoch. Preto nebolo potrebné pristúpiť k plošnému prísneniu úverových štandardov. Hlbší pohľad na aktuálne nastavenie DSTI vo vzťahu k simulovanému stresovému scenáru tiež potvrdil, že aktuálna hodnota DSTI 60 % do značnej miery znižuje riziko zlyhania domácností.

Súčasný vývoj so sebou však prináša aj niektoré ďalšie rizikové charakteristiky. NBS sa vo svojich analýzach osobitne zamerala na riziká spojené s intenzívnym poskytovaním refinancujúcich úverov s navýšením, pri ktorých nárast dlhového bremena klientov predbieha rast ich príjmov. Zároveň pri týchto úveroch bežne dochádza k predlžovaniu ich splatnosti, a to do tej miery, že ich maturita zasahuje až do očakávaného dôchodkového veku dlžníkov. Detailná analýza individuálnych úverov v portfóliách bánk potvrdila, že toto riziko je v súčasnosti síce len na mierne zvýšenej úrovni, ale čelí výraznej neistote a navyše má tendenciu sa prehľbovať. Preto sa NBS bude tejto téme venovať aj počas roka 2022.

Analytická činnosť NBS sa zamerala aj na trh rezidenčných nehnuteľností. Medziročný rast cien bývania sa v závere roka 2021 blížil k 20 %, čo je najviac od roku 2008. Popri akcelerujúcom trhu úverov na bývanie to prirodzene otváralo otázku možných nerovnováh. Hĺbkový pohľad NBS na vývoj príjmov v rôznych príjmových alebo vekových skupinách v konfrontácii s individuálnymi inzerátmi na predaj bytov však ukázal, že počas roka 2021 bola dostupnosť bývania ešte

relatívne priaznivá. Domácnostiam pomáhal predovšetkým naakumulovaný rast príjmov, ktorý bol v rokoch 2009 - 2015 výrazne vyšší ako rast cien bývania. Veľmi významný vplyv mali aj mimoriadne nízke úrokové miery, ktoré počas roka 2021 znižovali splátky za úver na bývanie aj pri rýchlo rastúcich cenách bývania. NBS však vo svojej [Správe o finančnej stabilite](#) a v [Makroprudenciálnom komentári](#) upozornila na riziká, ktoré z tohto trendu môžu vyplývať v najbližšom období.

Nové riziká a výzvy

Počas roka 2021 sa NBS v samostatných analýzach venovala aj ďalším témam. Význam rástol najmä pri rizikách spojených s otázkou klimatickej zmeny, ktorá si vyžiadala samostatné testy citlivosti. K tejto téme bol zverejnený aj samostatný [analytický komentár](#). Celkom novou analytickou témou boli aj možné vplyvy zavedenia digitálnej meny na bankový sektor. Osobitné analýzy boli zamerané na problematiku podnikových dlhopisov.

NBS je vzhľadom na silný finančný cyklus pomerne aktívna v oblasti makroprudenciálnej politiky. V súvislosti s tým rastie záujem ostatných centrálnych bánk o skúsenosti NBS s monitorovaním systémových rizík ako aj s praktickou aplikáciou rôznych nástrojov makroprudenciálnej politiky. NBS preto pripravila webinár pre skupinu centrálnych bánk, kde odprezentovala svoje skúsenosti v tejto oblasti.

5.2 Pokrok v zabezpečení riešiteľnosti krízových situácií

Spolu s bankami sa dosiahol ďalší pokrok v zabezpečení riešiteľnosti ich prípadnej krízovej situácie, vrátane pokrytia minimálnej požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky

V roku 2021 Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB) so sídlom v Bruseli a Rada pre riešenie krízových situácií (Rada), ako národný rezolučný orgán, pokračovali spolu s dotknutými bankami na prípravách zvládnutia riešenia krízových situácií. Ultimátnym cieľom je zabezpečiť plnú riešiteľnosť bánk v krízových situáciách do konca roka 2023 tak, aby bola zároveň zaistená ochrana finančnej stability sektora a prostriedky daňových poplatníkov. SRB a Rada vypracovali pre všetky dotknuté banky komplexné a individualizované plány na riešenie krízových situácií.

V roku 2021 Rada a SRB prioritne pracovali spolu s bankami na zlepšení zabezpečenia riešiteľnosti krízových situácií v oblasti operacionalizácie rezolučného nástroja kapitalizácie („bail-in playbooks“), manažérskych informačných systémov (MIS) a likvidity a financovania v rezolúcii. V prioritnej oblasti operacionalizácie nástroja kapitalizácie banky, v spolupráci s Radou a SRB, vyvinuli novú verziu podrobného manuálu použitia tohto nástroja počas krízy. Banky v tejto oblasti urobili veľký pokrok. Ďalšou z priorit rezolučného plánovania na rok 2021 bolo zmapovanie MIS z pohľadu ich

vhodnosti pre poskytovanie súboru vopred definovaných údajov potrebných na vykonanie okamžitého ocenenia banky a použitie rezolučného nástroja v prípade krízy. Všetky dotknuté banky boli schopné identifikovať relevantné dáta, vrátenie času potrebného na ich získanie. Banky sa v roku 2021 prvýkrát venovali aj zhodnoteniu svojej likviditnej pozície v prípade krízovej situácie. Banky dostali od SRB a Rady za úlohu zmapovať hlavné faktory, ktoré majú potenciál spôsobiť najväčší odlev prostriedkov v prípade vzniku krízovej situácie. Všetky dotknuté banky dodali požadované faktory, vrátane ich potenciálneho dosahu na odlev prostriedkov.

Rada v spolupráci so SRB pripravila pre každú dotknutú banku individuálnu maticu riešiteľnosti krízovej situácie, podrobne rozdelenú na jednotlivé oblasti riešiteľnosti krízovej situácie. Matica zároveň obsahuje zhodnotenie vykonaného pokroku banky a určenie ďalších krokov nevyhnutných na dosiahnutie plnej integrácie do procesov dotknutých bánk.

V roku 2021 Rada zaslala dotknutým bankám aktualizované rozhodnutia so stanovením minimálnej požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (MREL). Rozhodnutia zároveň obsahovali určenie dôležitého míľnika na ceste splnenia plnej MREL, a to povinného prechodného cieľa stanoveného v alikvotnej výške k 1. januáru 2022. Plnú výšku MREL sú banky povinné splniť najneskôr do konca roka 2023.

Banky sa v roku 2021 snažili kontinuálne napĺňať stanovenú výšku MREL pomocou rôznych typov oprávnených nástrojov. Najčastejšie sa medzi nimi vyskytovali podriadené a nepodriadené dlhopisy a nástroje dodatočného kapitálu Tier 1, pričom v niektorých prípadoch sa jednalo o emisie zelených dlhopisov. Všetky dotknuté banky boli schopné splniť požiadavku prechodného MREL cieľa k 1. januáru 2022 a zároveň sú na dobrej ceste k naplneniu finálneho MREL cieľa do konca roka 2023.

Budovanie efektívneho rezolučného rámca pre banky

NBS sa v roku 2021 zapojila do Programu na podporu štrukturálnych reforiem EK s projektom „Bank Resolution Tools Operationalisation Manual“. Projekt bol zo strany EK schválený ešte začiatkom roka 2020. Konzultantom pre projekt sa na základe výberového konania EK stala spoločnosť Ernst & Young.

Aktivity zamerané na operacionalizáciu rezolučného rámca pre banky prebiehajú v rámci celej bankovej únie a sú koordinované SRB. Všeobecným cieľom projektu bolo na základe už skôr realizovaných prác a výstupov NBS zvýšiť mieru pripravenosti na riešenie prípadnej krízovej situácie banky. Konkrétnymi cieľmi boli:

- vyriešiť problémy a otvorené otázky identifikované už v minulosti pri prácach NBS na operacionalizácii rezolučného rámca,
- vypracovať prevádzkový manuál (procesný dokument) na implementáciu legislatívou stanovených rezolučných nástrojov a

- vypracovať šablóny pre rozhodnutia Rady k aplikácii jednotlivých rezolučných nástrojov a pre začatie rezolučného konania.

Projekt mal viacero výstupov, ale kľúčovým pre NBS a Radu bol samotný manuál. Jeho prvá časť sa orientuje na jednotlivé procesné kroky – ich postupnosť a obsah – pri aplikácii všetkých rezolučných nástrojov. V prípade niektorých identifikovaných otvorených problémov navrhuje riešenia. Táto časť je doplnená aj o zjednodušenú praktickú ilustráciu aplikácie rezolučných nástrojov. Druhá časť tohto výstupu obsahuje šablóny rozhodnutí Rady, ktoré sú prispôsobiteľné konkrétnej situácii.

Realizáciou projektu sa nepodarilo odstrániť všetky otvorené otázky a problémy, ktoré predstavujú prekážky hladkému výkonu rezolúcie, keďže neboli súčasťou projektu. Niektoré skôr identifikované problémy bolo možné adresovať len čiastočne. Počas projektu sa objavili aj nové skutočnosti, ktoré je v budúcnosti potrebné vyriešiť s cieľom dosiahnuť funkčný rezolučný rámec pre banky.

Rámec riešenia krízových situácií sa rozširuje aj na iné sektory okrem bankovníctva

Téma riešenia krízových situácií sa v čase rýchlo vyvíja. V roku 2021 prebiehali legislatívne aktivity, ktoré majú, resp. budú mať vplyv na kompetencie Rady, a tým pádom aj na NBS. Koncom januára 2021 nadobudlo účinnosť nariadenie o rámci na ozdravenie a riešenie krízových situácií centrálnych protistrán (CCP), ktoré stanovuje každému členskému štátu povinnosť určiť jeden alebo viacero orgánov pre riešenie krízových situácií. Okrem toho, 22. septembra 2021 EK zverejnila legislatívny návrh smernice IRRD, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií poisťovní a zaistovní. Ten tiež predpokladá zriadenie rezolučného orgánu pre sektor poisťovníctva.

Po právnej analýze bola potvrdená povinnosť SR zriadiť rezolučný orgán pre CCP aj v takom prípade, keď takéto inštitúcie na území SR nevznikli a nepodnikajú. Na návrh MF SR a po súhlase NBS bolo dohodnuté formálne rozšíriť kompetencie Rady tak, aby sa stala aj orgánom zodpovedným za riešenie krízových situácií CCP. Za týmto účelom MF SR pristúpilo k vypracovaniu návrhu potrebných zmien príslušných právnych noriem, ktoré boli v priebehu októbra 2021 odsúhlasené zo strany NBS a postúpené do vnútroštátneho legislatívneho procesu.

Návrh smernice IRRD je postavený na analogických základoch a princípoch ako smernica BRRD a zavádza:

- včasné opatrenia dohľadu nad poisťovníctvom (v predrezolučnej fáze),
- preventívne ozdravné plány (povinnosť poisťovní a zaistovní) a rezolučné plány (povinnosť orgánov riešenia krízových situácií),
- povinnosť pre členské štáty zriadiť orgán pre riešenie krízových situácií v poisťovníctve,

- ciele riešenia krízovej situácie poisťovne a zaist'ovne a podmienky začatia rezolučného konania,
- viacero rezolučných nástrojov a právomocí riešenia krízových situácií (pre rezolučný orgán),
- potrebné ochranné opatrenia,
- rezolučné kolégiá pre cezhraničné skupiny a
- nové úlohy a zodpovednosti pre EIOPA v rezolučnej agende.

K najpodstatnejším rozdielom v návrhu smernice IRRD v porovnaní s platnou smernicou BRRD patria:

- v návrhu smernice IRRD chýba spôsob financovania riešenia krízovej situácie poisťovne alebo zaist'ovne, a to interné zdroje (v rámci zdrojov poisťovní a zaist'ovní, resp. obdoba MREL v úverových inštitúciách) a externé zdroje (rezolučný fond) a
- v návrhu smernice IRRD zadefinovaný rámec a z neho vyplývajúce povinnosti sa nevzťahujú na všetky poisťovne a zaist'ovne, ale len na v návrhu kvantitatívne vymedzenú časť národného trhu.

Aktuálne prebieha návrh smernice IRRD (ako aj k celému návrhu „Solvency II Review“) legislatívny proces EÚ – rokovania o návrhu na technickej úrovni v Rade EÚ. Predpokladaná účinnosť smernice IRRD je v polovici roka 2023.

5.3 Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

Implementácia štvrtej AML smernice a národné hodnotenie rizík

Rok 2021 bol v oblasti AML/CFT dynamický a prepojený najmä s dvoma hlavnými úlohami:

- hodnotením implementácie štvrtej AML smernice do právneho poriadku SR
- druhým národným hodnotením rizík legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (druhé národné hodnotenie rizík).

Na hodnotení implementácie štvrtej AML smernice participovali expertné tímy NBS zo všetkých odborov útvaru dohľadu. Gestorom projektu bola Finančná spravodajská jednotka Prezídia Policajného zboru SR. NBS sa podieľala na vyhodnotení implementácie tých častí smernice, v ktorých má ako orgán dohľadu nad finančným trhom kompetenciu a zodpovednosť. Hodnotiacia návšteva expertov Rady Európy sa uskutočnila v novembri 2021.

Expertné tímy útvaru dohľadu participovali aj na projekte druhé národné hodnotenie rizík. Na základe analýzy údajov bola vypracovaná správa, ktorá tvorila podklad pre prípravu Akčného plánu SR, ktorý tvorí súbor prijatých

opatrení, ktoré boli v rámci hodnotenia NBS v danej oblasti vytýkané. Tento Akčný plán bol predložený na schválenie vláde SR. Zistenia a závery z druhého národného hodnotenia rizík NBS prerokuje s dohliadanými subjektmi s cieľom skvalitnenia ich procesov a postupov v oblasti AML.

Ďalšie aktivity v oblasti AML

Ďalšou aktivitou, na ktorej sa NBS podieľala, bola príprava Správy o pokroku SR pre výbor Rady Európy MONEYVAL, ktorá nadväzuje na odporúčania z komplexného hodnotenia rizík ML/TF v SR z roku 2020. NBS aktívne pristúpila k plneniu odporúčaní a pripravila nové postupy pre dohľad, ktoré prispejú k ďalšiemu skvalitneniu AML prostredia vo finančnom sektore.

NBS sa počas roka aktívne zapájala aj do činnosti v AML kolégiách, v ktorých si s orgánmi dohľadu z členských krajín vymieňala skúsenosti a informácie o subjektoch s cezhraničným poskytovaním finančných služieb.

Okrem toho NBS participovala v Stálom AML výbore EBA, najmä prípravou nových usmernení, regulačno-technických predpisov, stanovísk, správ a tiež analýz k novým trendom spojeným s digitalizáciou finančných služieb. Výbor tiež pripravil niekoľko odporúčaní pre EK k novému legislatívnemu balíku pre oblasť AML.

5.4 Problematika nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti

Environmentálne, sociálne a správne (ESG) riziká môžu mať významný vplyv na finančný systém a jednotlivé ekonomiky. Preto sa v európskej legislatíve postupne presadzuje myšlienka prihliadať na ESG faktory, čo takisto predstavuje cestu k udržateľnejším ekonomikám. Do praxe bolo uvedené nariadenie o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb (nariadenie SFDR), ktoré vstúpilo do platnosti 10. marca 2021.

NBS v rámci vykonávaného dohľadu sleduje dodržiavanie nových pravidiel, ktorých cieľom je zvýšenie transparentnosti v súvislosti so začlenením rizík ohrozujúcich udržateľnosť. Účelom je aj zlepšenie poskytovania informácií o udržateľnosti v súvislosti s finančnými produktmi smerom ku klientom. NBS informovala [na svojej internetovej stránke](#) odbornú a laickú verejnosť, že vykonáva dohľad aj nad dodržiavaním požiadaviek stanovených uvedeným nariadením a bude postupovať v súlade so stanoviskom, ktoré vydal Spoločný výbor troch európskych orgánov dohľadu (EBA, ESMA a EIOPA).

Zmeny k udržateľnosti v dôchodkovom sektore

Povinnosť implementovania nariadenia SFDR sa týkala účastníkov finančného trhu, ktorými sú podľa nariadenia aj správcovia aktív III. piliera. Tí musia po novom poskytnúť transparentné informácie svojim účastníkom a poberateľom dávok v upravených dokumentoch (štatútoch,

klúčových informáciách a výročných správach) a na svojich internetových stránkach. Zverejnené informácie sa týkali toho, ako DDS pri správe aktív pristupujú k problematike ekologicky a sociálne udržateľného rozvoja a začleňujú riziká ohrozujúce udržateľnosť do svojich investičných rozhodnutí. Integrácia rizík ohrozujúcich udržateľnosť predstavujúca riziká straty, ktoré vyplývajú z environmentálnych zmien, sociálnych zmien alebo zo zmien v oblasti riadenia spoločností a štátov (označovaných ako ESG) je v súlade s globálnymi trendmi a prispieva pozitívnym vplyvom na spoločnosť, životné prostredie či dodržiavanie ľudských práv.

Cestou zodpovednosti k budúcnosti sa vybrala aj prvá spoločnosť v sektore dôchodkového sporenia. DSS ako dcérska spoločnosť medzinárodnej finančnej skupiny sa rozhodla pretransformovať svoj existujúci indexový negarantovaný dôchodkový fond a uviesť na trh II. piliera akciový negarantovaný ESG dôchodkový fond, ktorý na ceste k dosiahnutiu dôchodku z II. piliera rešpektuje environmentálne, sociálne kritériá a kritériá lepšieho riadenia spoločnosti. Stala sa tak prvou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou na Slovensku, ktorá má vo svojom portfóliu zodpovedný ESG dôchodkový fond.

Environmentálne udržateľné aspekty sú zohľadňované v dohľadových procesoch

Zohľadnenie ESG rizík sa stáva novým trendom aj pri riadení bánk a ich dohľadaní. Ide o krok, ktorý reflektuje na nové výzvy v oblasti životného prostredia (napr. globálne otepľovanie), sociálnych vecí (napr. nerovnosť a inklúzia) a pri riadení štátu (napr. korupčné prostredie a autoritárske režimy), ktorým čelia nielen banky, ale aj spoločnosť.

V bankovníctve je zohľadnenie ESG faktorov vyjadrené požiadavkou na zabezpečenie odolnosti bánk voči ESG rizikám (vplyv na banky), ako aj tým, kde a ako banky uskutočňujú svoje obchodné aktivity (vplyv činnosti bánk na externé prostredie). V praxi sa to prejavuje okrem iného tak, že EBA vo svojich regulačných aktoch vyžaduje, aby banky zohľadňovali ESG riziká v rámci vnútorného riadenia (riadenie rizík), ako aj pri menovaní členov svojich riadiacich orgánov (skúsenosti členov riadiacich orgánov s riadením rizík v oblasti ESG). Riadiace orgány banky by sa pritom mali zamerať na vytvorenie udržateľného obchodného modelu zohľadňujúceho ESG. V rámci svojich aktivít sa EBA plánuje zamerať na posilnenie začlenenia ESG rizík do obchodných aktivít bánk, mechanizmov vnútorného riadenia a rámcov pre riadenie rizík, ako aj do dohľadových procedúr (najmä SREP). Tieto trendy bude v potrebnom rozsahu implementovať aj NBS.

6 Prílohy

6.1 Vydané prvostupňové rozhodnutia, zaslané oznámenia a vedené prvostupňové konania

Povoľovacie rozhodnutia a zaslané oznámenia

Tabuľka 1 Bankovníctvo	
Názov rozhodnutia	Počet
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva, dozornej rady, menovanie prokuristu, ustanovenie vedúceho zamestnanca a vedúceho útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu	25
Udelenie súhlasu na zmenu stanov banky	7
Schválenie zásad stavebného sporenia	1
Zastavenie konania	4
<i>Spolu</i>	37
Názov oznámenia	Počet
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zahraničnej úverovej inštitúcie vykonávať bankové činnosti bez založenia pobočky na území SR	55
Oznámenie NBS o ukončení činnosti pobočky na území členského štátu	1
<i>Spolu</i>	56

Zdroj: NBS

Tabuľka 2 Poskytovanie platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí	
Názov rozhodnutia	Počet
<i>Platobné inštitúcie a poskytovatelia platobných služieb v obmedzenom rozsahu</i>	35
Udelenie povolenia na poskytovanie platobných služieb	2
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	24
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu stanov	3
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na platobnej inštitúcii alebo na také ďalšie zvýšenie kvalifikovanej účasti na platobnej inštitúcii, ktorým by podiel na základnom imaní platobnej inštitúcie alebo na hlasovacích právach v platobnej inštitúcii dosiahol alebo prekročil 20 %, 30 % alebo 50 % alebo čím by sa táto platobná inštitúcia stala dcérskou spoločnosťou osoby, ktorá nadobúda takýto podiel v jednej alebo v niekoľkých operáciách priamo alebo konaním v zhode	4
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu obchodného mena	2
<i>Inštitúcie elektronických peňazí</i>	7
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	6
Zmena stanov	1
<i>Poskytovatelia služieb informovania o platobnom účte</i>	3
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	3
<i>Spolu</i>	45

Názov oznámenia	Počet
<i>Platobné inštitúcie</i>	108
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zahraničnej platobnej inštitúcie poskytovať platobné služby bez založenia pobočky na území SR	83
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zapísať agenta platobných služieb, prostredníctvom ktorého bude zahraničná platobná inštitúcia poskytovať platobné služby na území SR	22
Oznámenie NBS o zámere domácej platobnej inštitúcie poskytovať platobné služby v zahraničí	3
<i>Inštitúcie elektronických peňazí</i>	129
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí vydávať, ponúkať, spätne vymieňať elektronické peniaze, prípadne poskytovať platobné služby bez založenia pobočky na území SR	56
Oznámenie orgánu dohľadu členského štátu o zámere zapísať agenta a inú osobu (distribútora), prostredníctvom ktorej bude zahraničná inštitúcia elektronických peňazí ponúkať alebo spätne vymieňať elektronické peniaze na území SR	73
<i>Spolu</i>	237

Zdroj: NBS

Tabuľka 3 Devízová oblasť	
Názov rozhodnutia	Počet
Devízové licencie na nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti - pre právnické osoby	5
Devízové licencie na predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti - pre právnické osoby	1
Devízové licencie na predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti - pre fyzické osoby	1
<i>Spolu</i>	7

Zdroj: NBS

Tabuľka 4 Poskytovanie spotrebiteľských úverov veriteľmi	
Názov rozhodnutia	Počet
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/vymenovanie členov štatutárneho orgánu, prokuristu, dozornej rady, vedúceho útvaru vnútornej kontroly	46
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti u veriteľa	3
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zvýšenie kvalifikovanej účasti u veriteľa	2
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zrušenie veriteľa	1
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zvýšenie základného imania	1
Zastavenie konania	3
<i>Spolu</i>	56

Zdroj: NBS

Tabuľka 5 Poistovníctvo	
Názov rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o udelení povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie poisťovní	2
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na poisťovni a na to, aby sa táto poisťovňa stala dcérskou spoločnosťou inej materskej spoločnosti	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na predaj podniku, ktorého súčasťou je aj prevod celého poisťovného kmeňa	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na prechodné zníženie technických rezerv	2
<i>Spolu</i>	7
Názov posúdenia	Počet
Posúdenie odbornosti a vhodnosti oznámených osôb, ktoré riadia poisťovňu alebo sú zodpovedné za kľúčové funkcie	29
<i>Spolu</i>	29

Zdroj: NBS

Tabuľka 6 Dôchodkové sporenie	
Názov rozhodnutia	Počet
<i>Dôchodkové správčovské spoločnosti – II. pilier</i>	24
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na to, aby sa dôchodková správčovská spoločnosť stala dcérskou spoločnosťou inej materskej spoločnosti	2
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zvolenie osôb navrhovaných za členov predstavenstva dôchodkovej správčovskej spoločnosti a členov dozornej rady dôchodkovej správčovskej spoločnosti, na menovanie prokuristu dôchodkovej správčovskej spoločnosti a na ustanovenie za vedúcich zamestnancov v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva zodpovedných za výkon odborných činností a na ustanovenie za zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	14
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu dôchodkového fondu	8
<i>Doplňkové dôchodkové spoločnosti – III. pilier</i>	16
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na doplnkovej dôchodkovej spoločnosti	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva a členov dozornej rady a na vymenovanie vedúcich zamestnancov v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva zodpovedných za riadenie investícií, osôb zodpovedných za výkon kľúčovej funkcie a prokuristu	10
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu doplnkového dôchodkového fondu	5
<i>Spolu</i>	40

Zdroj: NBS

Tabuľka 7 Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo	
Názov rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o udelení povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta	22
Rozhodnutie o zmene povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta	8
<i>Spolu</i>	30
Názov oznámenia	Počet
Oznámenia iných členských štátov o vykonávaní sprostredkovania v sektore poistenia alebo zaistenia a v sektore úverov na bývanie	195
<i>Spolu</i>	195

Zdroj: NBS

Tabuľka 8 Trh cenných papierov	
Názov rozhodnutia	Počet
<i>Obchodníci s cennými papiermi</i>	30
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva	16
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu sídla	5
Zmena povolenia na poskytovanie investičných služieb	4
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti	2
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na poskytovanie investičných služieb	2
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na predaj časti podniku	1
<i>Verejná ponuka cenných papierov</i>	56
Prospekt cenného papiera - dlhopisy	36
Prospekt cenného papiera – akcie	1
Prospekt cenného papiera – podielové listy	1
Základný prospekt cenného papiera – Notes	1
Základný prospekt cenného papiera – dlhopisy (z toho: výlučne kryté dlhopisy)	9 (1)
Dodatok k prospektu cenného papiera (vrátane dodatku k základnému prospektu)	8
<i>Ponuky na prevzatie a uplatnenie práva výkupu (squeeze out)</i>	7
Povinná ponuka na prevzatie akcií cieľovej spoločnosti	5
Predchádzajúci súhlas na uplatnenie práva výkupu (squeeze out)	2
<i>Burza cenných papierov</i>	4
Predchádzajúci súhlas na voľbu člena dozornej rady BCPB, a. s.	2
Zmena burzových pravidiel BCPB, a. s.	1
Rozhodnutie o oslobodení od povinnosti zverejňovať informácie podľa ustanovenia čl. 8 ods. 1 nariadenia č. 600/2014 v prípade nekapitálových nástrojov	1
<i>Centrálny depozitár cenných papierov</i>	1
Odňatie povolenia na činnosť centrálného depozitára cenných papierov	1
<i>Spolu</i>	98
Názov oznámenia	Počet
<i>Obchodníci s cennými papiermi</i>	50
Oznámenie o zámere zahraničného obchodníka s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR	50
<i>Verejná ponuka cenných papierov</i>	189
Oznámenie o schválení prospektu cenného papiera, resp. základného prospektu od orgánov dohľadu členských štátov EÚ (vrátane registračných dokumentov)	56
Oznámenie o schválení dodatku k prospektu cenného papiera, resp. k základnému prospektu od orgánov dohľadu členských štátov EÚ	115
Oznámenie o schválení prospektu cenného papiera zaslané orgánu dohľadu iného členského štátu EÚ	14
Oznámenie o schválení dodatku k prospektu cenného papiera zaslané orgánu dohľadu iného členského štátu EÚ	4
<i>Spolu</i>	239

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) Notes – cenné papiere emitované podľa nemeckého práva.

Tabuľka 9 Kolektívne investovanie	
Názov rozhodnutia	Počet
Udelenie povolenia na vytváranie a spravovanie alternatívnych investičných fondov a zahraničných investičných fondov (§ 28a zákona o kolektívnom investovaní)	2
Povolenie na vytvorenie štandardného alebo alternatívneho investičného fondu	10
Vytvorenie špeciálneho fondu kvalifikovaných investorov na základe žiadosti o zápis podľa § 137 ods. 1 zákona o kolektívnom investovaní	4
Povolenie na vedenie samostatnej evidencie podľa § 10 ods. 2 zákona o kolektívnom investovaní	1
Predchádzajúci súhlas na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva správцovskej spoločnosti, za členov dozornej rady správцovskej spoločnosti a na menovanie prokuristu správцovskej spoločnosti	17
Predchádzajúci súhlas na zmenu štatútu fondu	35
Predchádzajúci súhlas na zmenu hlavného fondu	3
Predchádzajúci súhlas na vrátenie povolenia na spravovanie fondu	2
Predchádzajúci súhlas na zmenu/ na zlúčenie podielových fondov	3
Schválenie zmeny Spoločného prevádzkového poriadku	1
<i>Spolu</i>	<i>78</i>
Názov oznámenia	Počet
Oznámenie správцovskej spoločnosti o zámere spravovať zahraničné alternatívne investičné fondy na území iného členského štátu	1
Oznámenie o zámere zahraničnej správцovskej spoločnosti distribuovať cenné papiere alebo majetkové účasti ňou spravovaného európskeho alternatívneho investičného fondu na území SR	63
<i>Spolu</i>	<i>64</i>

Zdroj: NBS

Sumár všetkých konaní a vydaných rozhodnutí

Tabuľka 10 Sumár všetkých konaní a vydaných rozhodnutí				
Oblasť a druh konaní	Počet I. stupňových konaní, ktoré prešli z roku 2020 do roku 2021	Počet konaní začatých na I. stupni v roku 2021	Počet vydaných rozhodnutí na I. stupni v roku 2021	Počet I. stupňových rozhodnutí, ktoré v roku 2021 nadobudli právoplatnosť
<i>BANKOVNÍCTVO</i>	10	58	38	58
Povoľovacie konania	10	58	38	58
<i>konania NBS</i>	4	34	33	37
<i>konania ECB</i>	6	24	5	21
Sankčné konania	-	-	-	-
<i>POSKYTOVANIE PLATOBŇÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ</i>	3	51	45	45
Povoľovacie konania	3	51	45	45
Sankčné konania	-	-	-	-
<i>DEVÍZOVÁ OBLASŤ</i>	2	7	8	7
Povoľovacie konania	2	7	8	7
Sankčné konania	-	-	-	-
<i>POSKYTOVANIE SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV VERITEĽMI</i>	10	49	59	59
Povoľovacie konania	10	46	56	56
Sankčné konania	-	3	3	3
<i>POISŤOVNÍCTVO</i>	3	8	8	11
Povoľovacie konania	1	6	7	7
Sankčné konania	2	2	1	4 ¹⁾
<i>DŮCHODKOVÉ SPORENIE</i>	11	33	32	40
Povoľovacie konania	11	32	32	40
Sankčné konania	-	1	-	-
<i>FINANČNÉ SPROSTREDKOVANIE A FINANČNÉ PORADENSTVO</i>	18	41	45	50
Povoľovacie konania	2	30	29	30
Sankčné konania	16	11	16	20
<i>TRH CENNÝCH PAPIEROV</i>	19	98	103	103
Povoľovacie konania	13	92	95	98
Sankčné konania	6	6	8	5
<i>KOLEKTÍVNE INVESTOVANIE</i>	13	96	77	78
Povoľovacie konania	13	95	77	78
Sankčné konania	-	1	-	-
<i>Spolu</i>	89	441	415	451
<i>Povoľovacie konania</i>	65	417	387	419
<i>Sankčné konania</i>	24	24	28	32

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) Z toho dve rozhodnutia sú rozhodnutia o vydaní predbežného opatrenia.

6.2 Vykonané dohľady na mieste

Tabuľka 11 Dohľady na mieste			
Subjekt	Komplexný dohľad	Tematický dohľad	Spolu
Banky ¹⁾	-	6	6 ²⁾
Pobočky zahraničných bánk	-	3	3 ³⁾
Platobné inštitúcie	2	-	2
Poisťovne	-	2	2
DSS	-	1	1
DDS	-	1	1
<i>Spolu</i>	2	13	15

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) Z dôvodu pretrvávajúcej pandémie COVID-19 boli v oblasti bankovníctva v roku 2021 vykonávané dohľady na mieste hybridnou formou, ktorej cieľom bolo hlavne minimalizovanie výkonu dohľadu na mieste v priestoroch dohliadaných subjektov a vykonávanie dohľadu najmä s využitím prostriedkov na vzdialenú komunikáciu.

2) Z toho 4 preverenia interných modelov.

3) Z toho 3 dohľady so zameraním na ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.

6.3 Termíny skúšok podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

Tabuľka 12 Termíny skúšok	
Subjekt	Počet termínov
Inštitút bankového vzdelávania NBS, n. o.	119
Asociácia finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov	2 074
Asociácia obchodníkov s cennými papiermi	1 349
Slovenská asociácia poisťovní	300
Slovenská banková asociácia	3 368
Národná banka Slovenska	2

Zdroj: NBS

6.4 Regulované subjekty finančného trhu

Tabuľka 13 Subjekty finančného trhu

Subjekt	Stav k 31. 12. 2020	Prírastok	Úbytok	Stav k 31. 12. 2021
Banky	12	-	1	11
<i>stavebné sporiteľne</i>	3	-	-	3
Pobočky zahraničných bánk	15	1	1	15
Platobné inštitúcie (vrátane poskytovateľov platobných služieb v obmedzenom rozsahu)	13	2	-	15
Pobočky zahraničných platobných inštitúcií	1	-	-	1
Inštitúcie elektronických peňazí	1	-	-	1
Poskytovatelia služieb informovania o platobnom účte	1	-	-	1
Veritelia poskytujúci spotrebiteľské úvery ⁵⁾	33	-	-	33
Devízové miesta	689 ¹⁾	5	183	511 ^{1a)}
Poisťovne	12	1	3	10
Pobočky poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ	20	-	1	19
DDS	4	-	-	4
DSS	5	-	-	5
Samostatní finanční agenti ²⁾	449	21	31	439 ²⁾
Finanční poradcovia	8	-	-	8
Poskytovatelia osobitného finančného vzdelávania	14	1	-	15
Viazaní finanční agenti ²⁾	9 411	2 390	3 589	8 212
Podriadení finanční agenti ²⁾	15 119	5 397	4 195	16 321
Viazaní investiční agenti ²⁾	100	35	49	86
Sprostredkovatelia doplnkového poistenia	5	1	1	5
Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.	1	-	-	1
Centrálni depozitári cenných papierov	2	-	1	1
Garančný fond investícií	1	-	-	1
Obchodníci s cennými papiermi s povolením podľa zákona o cenných papieroch	24	-	2	22
Obchodníci s cennými papiermi pôsobiaci v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID II ³⁾	10	25	7	28
Správcovia alternatívnych investičných fondov (registrovaní)	19	2	1	20
Samosprávne alternatívne investične fondy (registrované)	6	4	-	10
Tuzemské správčovské spoločnosti	10	2	-	12
Zahraničné správčovské spoločnosti s pobočkou ⁴⁾	1	-	-	1
Zahraničné správčovské spoločnosti bez pobočky	5	-	-	5

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) Na základe kontroly evidenčných databáz devízových miest bola vykonaná korekcia údajov o počte devízových miest k 31. 12. 2020 zo 688 na 689.

1a) Do údajov o úbytku boli zahrnuté tri devízové miesta, ktorým povolenia zanikli k 31. 12. 2021. Vzhľadom k odlišnej metodike výpočtu sa údaj o stave k 31. 12. 2021 (511) líši od údajov uvedených v databáze Subjektov finančného trhu (514).

2) Počet dohliadaných subjektov sa môže meniť, vzhľadom na priebežne spracovávané návrhy.

3) Údaj zahŕňa aj zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, pôsobiacich v SR prostredníctvom viazaných agentov.

4) V uvedenom počte nie sú zahrnuté 2 zahraničné správčovské spoločnosti s pobočkou, ktoré pôsobia na území SR na základe notifikácie, ale nemajú povolenie na distribúciu fondov podľa § 148 zákona o kolektívnom investovaní.

5) Ide o nebankových veriteľov.

6.5 Všeobecne záväzné právne predpisy vypracované útvarmi dohľadu

Opatrenia NBS

- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 12. januára 2021, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 16/2007 o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom v znení neskorších predpisov
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 2/2021 z 9. februára 2021, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2015, ktorým sa ustanovuje spôsob preukazovania splnenia podmienok na udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa § 77 ods. 1 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia č. 6/2017
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 3/2021 z 9. februára 2021, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 35/2015 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti pre poisťovne, na ktoré sa bude uplatňovať osobitný režim v znení opatrenia č. 8/2017
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 4/2021 z 11. mája 2021, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2014 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2021 z 21. júna 2021, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 7/2014 o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene o doplnení niektorých zákonov
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 9/2021 z 27. júla 2021, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2018 z 21. augusta 2018 o registri bankových úverov a záruk
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2021 z 27. júla 2021, ktorým sa dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 12/2005 z 20. decembra 2005 o analýze rizík súvisiacich s bezpečnosťou prevádzkových priestorov bánk a pobočiek zahraničných bánk
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 11/2021 z 12. októbra 2021, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 16/2014 z 2. septembra 2014 o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk v znení neskorších predpisov
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 12/2021 z 25. októbra 2021 o predkladaní výkazov poisťovňou, zaistovňou, pobočkou zahraničnej poisťovne, pobočkou zahraničnej zaistovne, poisťovňou z iného členského štátu, zaistovňou z iného členského štátu, dôchodkovou správcovskou spoločnosťou alebo doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 13/2021 z 9. novembra 2021, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 13/2017 z 12. decembra 2017 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk na účely vykonávania dohľadu v znení neskorších predpisov

Rozhodnutia NBS

- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 22. januára 2021 o určení miery proticyklického kapitálového vankúša
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 2/2021 z 25. mája 2021 o určení výšky tlmiacej rezervy (vankúša) pre O-SII
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 3/2021 z 25. mája 2021, ktorým sa zrušuje rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 10/2020 z 26. mája 2020 o určení výšky tlmiacej rezervy (vankúša) na krytie systémového rizika

Metodické usmernenia útvarov dohľadu

- Metodické usmernenie útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 25. januára 2021 k verejnej ponuke cenných papierov
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska č. 2/2021 z 2. februára 2021 k moratóriu na splátky úverov v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska č. 3/2021 z 22. marca 2021 k procesu preskúvania a schvaľovania prospektov
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 4/2021 zo 17. mája 2021 k riadeniu rizík v oblasti informačných a komunikačných technológií a bezpečnosti
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 5/2021 zo 17. mája 2021, ktorým sa preberajú usmernenia o požiadavkách na poisťovne a zaist'ovne týkajúce sa usmernenia o bezpečnosti a riadení informačných a komunikačných technológií
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 6/2021 zo 17. mája 2021 ku kumulácii kľúčových funkcií v poisťovníctve
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 7/2021 zo 6. septembra 2021 o podmienkach vykonávania cezhraničnej činnosti a o podmienkach vykonania cezhraničného prevodu podľa ustanovení § 37a a 37d zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Odporúčania NBS/ útvarov dohľadu

- Odporúčanie Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 12. januára 2021 o distribúcii vlastných zdrojov a zisku bankami počas pandémie COVID-19
- Odporúčania útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 22. marca 2021 k vlastnému posúdeniu rizika a solventnosti

Stanoviská útvarov dohľadu

- Stanovisko útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 19. apríla 2021 pre poskytovateľov platobných služieb, ktorí vedú platobný účet prístupný online k postupom predstavujúcim prekážky v poskytovaní platobných iniciačných služieb a služieb informovania o účte
- Stanovisko odboru dohľadu nad kapitálovým trhom Národnej banky Slovenska zo dňa 28. apríla 2021 (dohľadový benchmark) k distribúcii podnikových dlhopisov
- Stanovisko odboru dohľadu nad kapitálovým trhom Národnej banky Slovenska zo dňa 8. novembra 2021 k dôveryhodnosti finančných agentov a finančných poradcov fyzických osôb v konkurze

6.6 Skratky a skrátené názvy zo slovenskej a európskej legislatívy

Skratky

II. pilier	starobné dôchodkové sporenie
III. pilier	doplňkové dôchodkové sporenie
AML	ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrana pred financovaním terorizmu
AML/CFT	Anti-money Laundering/ Countering Financing Terrorism
API	Application Protocol Interface
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.
CCP	centrálna protistrana
CSA	spoločná aktivita dohľadu (Common Supervisory Activity)
DDS	doplňková dôchodková spoločnosť
DSS	dôchodková správcovská spoločnosť
DSTI	ukazovateľ schopnosti splácať (Debt-Service-to-Income ratio)
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo (European Banking Authority)
ECB	Európska centrálna banka
EIOPA	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (European Insurance and Occupational Pensions Authority)
EK	Európska komisia
emitenti	emitenti, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu
ESG	environmentálne, sociálne a správne riziká alebo faktory (Environmental, Social a Governance risks or factors)
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (European Securities and Markets Authority)
EÚ	Európska únia
FAP konanie	konanie o udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu alebo vymenovanie člena štatutárneho orgánu alebo člena dozornej rady alebo na menovanie prokuristu, na ustanovenie vedúceho zamestnanca alebo vedúceho útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu v banke
FEI STU	Fakulta elektrotechniky a automatiky Slovenskej technickej univerzity
ICAAP	proces interného riadenia kapitálu
IFRS	Medzinárodné účtovné štandardy
IRB Repair Program	program na opravu interných modelov používaných na výpočet kapitálovej požiadavky pre kreditné riziko v rámci prístupu interných ratingov (Internal Ratings Based (IRB) approach)
IT	informačné technológie
KUV	konečný užívateľ výhod
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MIS	Manažérsky informačný systém

ML/TF	legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu (Money Laundering/ Terrorist financing)
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MREL	minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NBS	Národná banka Slovenska
NCA	národný orgán dohľadu (National Competent Authority)
OCP	obchodník s cennými papiermi
ORSA	požiadavka na vlastné posúdenie rizika a solventnosti
P2G	odporúčanie pre Pilier 2
passporting	jedno bankové povolenie
PEPP	celoeurópsky osobný dôchodkový produkt
PISP	poskytovateľ platobnej iniciačnej služby
POG	požiadavka na dohľad a správu produktov
PZP	povinné zmluvné poistenie
Rada	Rada pre riešenie krízových situácií
regulované informácie	informácie, ktoré emitent cenných papierov musí zverejniť podľa zákona o burze a podľa nariadenia o zneužívaní trhu v záujme informovania investorov – najmä ročnú a polročnú správu
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SCA	Secure Customer Authentication
SKP	Slovenská kancelária poisťovateľov
SLASPO	Slovenská asociácia poisťovní
SR	Slovenská republika
SRB	Jednotná rada pre riešenie krízových situácií
SREP	proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (Supervisory Review and Evaluation Process)
SSM	jednotný mechanizmus dohľadu
SSM konania	konania spadajúce v rámci jednotného mechanizmu dohľadu pod výlučnú právomoc Európskej centrálnej banky v zmysle čl. 4 nariadenia Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami
TRIM	cielené hodnotenie interných modelov
útvár dohľadu	útvár dohľadu na finančnom trhu NBS
verejná ponuka cenných papierov	oznámenie osobám v akejkoľvek forme a akýmkoľvek prostriedkami, v ktorom sú uvedené dostatočné informácie o podmienkach ponuky a ponúkaných cenných papieroch, aby sa investor mohol rozhodnúť kúpiť alebo upísať tieto cenné papiere

Slovenská legislatíva – skrátené názvy

Občiansky zákonník	Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
zákon o bankách	Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o burze	Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov
zákon o cenných papieroch	Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov
zákon o dohľade	Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve	Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o kolektívnom investovaní	Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov
zákon o konkurze	Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov
zákon o PZP	Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o SDS	Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
metodické usmernenie č. 3/2020	Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 18. mája 2020 č. 3/2020 k hodnoteniu výšky poistného v povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla
odporúčanie o distribúcii vlastných zdrojov a zisku	Odporúčanie Národnej banky Slovenska č. 1/2021 z 12. januára 2021 o distribúcii vlastných zdrojov a zisku bankami počas pandémie COVID-19

Európska legislatíva – skrátené názvy

nariadenie IFR	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2033 o prudenciálnych požiadavkách na investičné spoločnosti a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 575/2013, (EÚ) č. 600/2014 a (EÚ) č. 806/2014
nariadenie o PEPP	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1238 z 20. júna 2019 o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte
nariadenie o rámci na ozdravenie a riešenie krízových situácií centrálnych protistrán	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/23 zo 16. decembra 2020 o rámci na ozdravenie a riešenie krízových situácií centrálnych protistrán a o zmene nariadení (EÚ) č. 1095/2010, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 806/2014 a (EÚ) 2015/2365 a smerníc 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2007/36/ES, 2014/59/EÚ a (EÚ) 2017/1132
nariadenie č. 600/2014	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012
nariadenie o zneužívaní trhu	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES
nariadenie SFDR	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb

smernica AML	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES
smernica BRRD	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012
smernica IDD	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia
návrh smernice IRRD	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií poisťovní a zaistovní a ktorou sa menia smernice 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EÚ) 2017/1132 a nariadenia (EÚ) č. 1094/2010 a (EÚ) č. 648/2012
smernica MIFID II	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ
smernica o krytých dlhopisoch	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2162 z 27. novembra 2019 o emisii krytých dlhopisov a verejnom dohľade nad krytými dlhopismi a ktorou sa menia smernice 2009/65/ES a 2014/59/EÚ
smernica PSD 2	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES
smernica Solventnosť II	Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poisťovacej a zaistovacej činnosti

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Bankovníctvo	41
Tabuľka 2	Poskytovanie platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí	41
Tabuľka 3	Devízová oblasť	42
Tabuľka 4	Poskytovanie spotrebiteľských úverov veriteľmi	42
Tabuľka 5	Poisťovníctvo	43
Tabuľka 6	Dôchodkové sporenie	43
Tabuľka 7	Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo	43
Tabuľka 8	Trh cenných papierov	44
Tabuľka 9	Kolektívne investovanie	45
Tabuľka 10	Sumár všetkých konaní a vydaných rozhodnutí	46
Tabuľka 11	Dohľady na mieste	47
Tabuľka 12	Termíny skúšok	47
Tabuľka 13	Subjekty finančného trhu	48

Zoznam grafov, boxov a obrázkov

Graf 1	Kapitálová primeranosť bankového sektora	8
Obrázok 1	Priority SSM na rok 2021	11
Box 1	Revízia Solventnosti II	19
Box 2	Príchod celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu (PEPP)	21
Box 3	Od júna 2021 sú účinné nové pravidlá obozretného podnikania obchodníkov s cennými papiermi	25
Box 4	NBS sa zapojila do spoločného európskeho dohľadového prieskumu zameraného na riadenie produktov a náklady a poplatky štandardných fondov	27
Obrázok 2	Fungovanie regulačného sandboxu	31
Box 5	Medzinárodná výmena údajov o úveroch prináša zlepšenie riadenia úverového rizika	31